

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 218. szám
1940. szeptember 26., csütörtök

Szerkesztésért felel:
NEDECZKY FERENC

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Gibraltár erődeit bombázták a francia repülők

Külön bíróság elé állítják Franciaországban de Gaulle híveit — A moszkvai német nagykövet szabadsága

Másfélmillió asszonyt és gyermeket költöztetnek el Londonból

Róma. A Stefani jelenti, hogy az olasz repülők tegnap déli egy óra negyvenöt perckor bombázní kezdték a gibraltári erődeket. A bombázás három órán át tartott.

Genf. Vichyből érkezett hírek szerint kedd reggel a Dakarnál folyó harcban a Georges Light nevű 10.500 tonnás hajót egy francia tengeralattjáró elsüllyesztette.

Vichy. A francia gyarmatügyi minisztera Dakar elleni támadással kapcsolatban azt jelenti, hogy két repülőgép szállt le a dakari repülőtéren, azonban a francia helyőrség egysegei nyomban letartóztatták az érkezőket. Kihallgatásuk alkalmával

az érkező pilóták elmondották, hogy a Pétain-kormány elleni lázadásra akarták a lakosságot s főként a katonaságot rábírni.

Rendkívüli haditörvényszék Franciaországban De Gaulle híveinek felelősségrevonására

Vichy. Függetlenül attól a legfelsőbb bíróságtól, amely Riomban működik és amely a volt francia államvezetőket vonja felelősségre, Párisban rendkívüli haditörvényszéket állítottak fel. Ez elé a haditörvényszék elé utalják mindazokat, akik a haza ellen és a francia hadsereg ellen követnek el merényleteket, szönek összeesküvést, cimborálnak az ellenséggel és megmérgezik a közérkölcöket. Ezt a haditörvényszéket főként azért létesítették, mert a francia kormány meggyőződést szerzett arról, hogy De Gaulle tábornok hazaáruló tevékenységének szétágazó gyökerei vannak Franciaországban, sőt Párisban is és ezeket a sejteket most göngvölítik fel, hogy a bűnösöket azonnal megbüntessék. A rendkívüli törvényszék gyorsított eljárással, statáriális uton ítélkezik; határozatai ellen felebbezésnek helye nincs, halálbüntetést is kiszabhat, amelyet ítélelhirdetés után 24 órával végre kell hajtani.

Vichy. A francia sajtó egyöntetű és éles támadást intéz a Dakar elleni alávaló és hazaáruló támadás miatt és hódolatával illeti Pétain tábornagyot, aki megvédi a hazát. Azt hívták — írja a Le Jour — hogy a fegyverszünet megkötése után katonáinknak, matrozainknak és pilótáinknak nem kell életüket újból kockáztatniuk. Churchill ur azonban másként határozott. A francia nemzeti erőt és méltóságot nem lehet legyőzni. Boisson kormányzó megmutatta, hogy nem nézi öbölyt kézzel De Gaullenak és cinkostársainak azt a gyilkos merényletét, amellyel a francia gyarmatbirodalmat szeretné tönkreteszni.

Angol hadihajó és francia tengeralattjáró pusztulása

Vichy. Dakarból jelentik a francia tengerészeti minisztériumnak, hogy egy francia tengeralattjárót egy angol őriascirkáló bombája felhőbe talált és a ten-

geralattjáró elsülvedt. Személyzetét sikerült megmenteni.

Közben két nagy hajó érkezett, melynek főparancsnoka Goffear angol kapitány ultimátumot intézett a gyarmati erődhöz. Ennek parancsnoka kijelentette, hogy

utolsó csepp véréig megvédi a francia fellegiőt.

Délután és este több ízben kísérelték meg a partraszállást, de minden alkalommal sikertelenül.

Madridból jelenti a DNB: Tangibó. érkező hírek szerint kedd délután fél hat óra tájban a francia—spanyol határ közelében az Atlanti óceán felett heves bombarobbanások hallatszóttak. Valószínűnek tartják, hogy francia részről támadás történt a dakari sikertelen harcokból visszatérő brit flotta ellen. (Rador.)

A keletafrikai harci tevékenység

Róma. (Rador.) Az olasz hadsereg főparancsnokság jelentése szerint az angolok bombázták Tobrukot, ahol polgári lakóházakat, valamint polgári és katonai kórházakat értek bombatalálatok. Tizenötven meghaltak, 70-nen megsebesültek. Egy ellenséges repülőgépet a haditengerészet légelhárító ágyúi lőttek le. Egy másik ellenséges repülőgép Kufra oázisra dobott néhány bombát, ahol a polgári lakosság köréből néhányan megsebesültek, az anyagi kár jelentéktelen. Keletafrikában légi egységeink bombázták a kenyai katonai célpontokat. Ellenséges repülőgép jelent meg Diredaua fölött, de a bombázás sem áldozatot nem követelt, sem anyagi kárt nem okozott.

Londonból eltávolítják az asszonyokat és gyermekeket

Stockholm. Londonból érkezett jelentések szerint most már általános jelleggel megkezdtek az asszonyok és gyermekek eltávolítását az angol fővárosból. Az első szállítmányban, melyet a kiürítési akció során elszállítottak, 500 ezer gyermeket és asszonyt visznek az ország belsejébe, esetleg a tengeren tulra.

Berlin. A szerda esti német sajtó arról a kétségbeesett helyzetről ír, amelybe az angol kormány jutott és amelynek következtében el kellett határozni, hogy másfélmillió asszonyt és ugyanannyi gyermeket eltávolít a fővárosból, mert a bombázások következtében élelmiszerellátásuk lehetetlenné vált.

Nem költözik el az angol kormány Londonból

Stockholm. (Rador.) A DNB ügyvétség levelezője jelenti: Stockholmi külföldi körökben nagy visszhangot keletett jólétesült londoni köröknek azon kijelentése, amely szerint a londoni kormánynak nincsen szándékában,

Megszakadt a kábelössze kötöttes Málta és Gibraltár között

Milano. (Rador.) A Gibraltárt Máltával és Alexandriával összekötő tengeralatti kábelvezeték egy olasz gőzös elvágta. Az angolok erre újabb kábelt helyeztek el, de az olaszok ezt is felfedezték és elvágják, sőt, hogy a javítást megnehezítsék, a kábel egy részét magukkal vitték. A Gazetta del Popolo jelentése szerint az angoloknak eddig nem sikerült a kapcsolatot Gibraltár és Málta között tengeralatti kábel útján helyreállítani.

A brit hajóhad helyzete a Földközi-tengeren

Newyork. (Rador.) A Stefani iroda jelenti: A Cripps Howard konzernhez tartozó lapok rámutatnak arra a veszélyre, amely Gibraltár, valamint Egyiptom számára fennáll és amely közvetlenül azt a veszélyt is felidéz, hogy az angol flotta zárhatja a Földközi tengeren. Ez részben azt jelenti, hogy Churchillnek az Egyesült Államokkal történt megegyezése részben csőlyt mondana. A lapok még leszögezik, hogy ez a veszély még azal is jár, hogy az amerikai flotta kénytelen lesz az Atlanti óceánon maradni és nem vonhatja az ott lévő hajóegységet a Csendes óceánba, ahol viszont most nagy szükség lehetne rá.

Nagy angol tengeralattjáró pusztulása

Amszterdam. A „Thames” nevű angol tengeralattjáró, mint a tengerügyi hivatal jelenti, elsülvedt. Ez volt egyik legnagyobb és leggyorsabb angol tengeralattjáró. A Thames 4805 tonnás volt, 225 csomó sebességgel haladt, egy 10 cm.-es ágyúval, 22 gépfegyverrel és 22 torpedóágyúval rendelkezett. 1932-ben épült és személyzete 60 főből állott.

Brüsszel. Az angol légi erő bombázta Ostende negyedét, két gyermek meghalt. Anniversben az angol bombázásnak 5 halott és 10 sebesült áldozata van, míg az északfrancia partokon a német légvédelem több angol gépet lelőtt.

„Pergőtűz-betegség” Londonban

Londonban rengeteg ember hallását veszítette az állandó ágvutüz következtében és rengetegen súlyos idegbajt kaptak. Egre nagyobb méretekben terjed a londoni „pergőtűz betegség.”

hogy elhagyja Londont, bár az utóbbi időben külföldön sokat beszéltek erről.

A közbiztonsági minisztérium jelentése szerint az angol kormány nagy légvédelmi óvóhelyek építését vette tervbe Londonban és környékén.

Berlin. Az NTI jelenti Lisszabonon át Londonból, hogy az angol fővárosban akkreditált több külföldi diplomata állítólag ezzel a kéressel fordult a diplomáciai testület doyenjéhez, járna közben az angol kormánynál annak érdekében, hogy a diplomaták London városán kívül folytathassák tevékenységüket. Ha már az angol kormány tevékenységének megóvása miatt nem akarja elhagyni Londont, legalább a külügyminisztériumot helyezték át egy másik városba, hogy a diplomaták zavartalanul végezhessek el küldetésüket. A mai szakadatlan német támadások közepette ugyanis lehetetlen, hogy a diplomaták fenntarthassák az összeköttetést a kormánnyal.

Berlin. Hivatalosan megállapítják, hogy az elmúlt éjszakai angol bombázások alkalmával egyáltalán nem támadtak katonai célpontokat Berlinben, ezért tehát, mint a Deutsche Allgemeine Zeitung írja, azok, akik majd a német ellenrendszabályok súlyát fogják érezni, intézzék panaszukat közvetlen Winston Churchillhez. A lap még megjegyzi, hogy az angol repülők által ledobott röpíratokat senki emberfia nem vette Németországban komolyan.

A Deutsche Allgemeine Zeitung gunyosan ír az angol repülőgépek által ledobott röpíre-

Négy angol hajóhad futott ki az Atlanti-Océánra

Madrid. Algecirasból érkezett jelentések szerint egy nagyobb angol flottaegység, mely két óriáshajóból, 4 torpedórombolóból, 2 nagy és 2 segédcirkálóból, valamint több kisebb hajóból áll, elindult Gibraltárból az Atlanti-óceán felé. Beavatottak úgy tudják, hogy ezek az angol flotta-egységek a francia gyarmatok megtámadására készülnek.

Oslo. A norvég tengerpartok mentén állomásozó halászhajókat angol bombázók gépfegyver tűz alá vették. Egy bárkában a parancsnok kislját halálos lövés érte. Két halászhajó elsüllyedt, személyzetüket egy német kórházhajó vette fedélzetére. Norvégiában igen nagy a felháborodás, mert a támadás közelében egyáltalán nincsenek katonai célpontok.

Norvégiai német katonák szabadságolása

Helsinki. (Rador.) A DNB jelenti: A finn hivatalos hírszolgálati iroda közlése szerint a közeli napokban Északfinnország és Északnorvégia közötti területen átszállítják a szabadságon levő német katonai egységeket, valamint hadianyagokat. A tranzit különleges feltételek és ellenőrzés mellett megy végbe.

Angol légitámadás Hamburg ellen

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium közli: A Berlin környéki célpontokat és

A tengelyhatalmak gyarmatpolitikája

Róma. A Német Távirati Iroda jelenti: Teruzzi olasz gyarmatiügyi miniszter, aki hosszabb tartózkodás után most tért vissza a német birodalomból, beszédet mondott az olasz rádióban. Teruzzi hangsúlyozta, hogy az Epp tábornokkal folytatott megbeszélések során a két tengelyhatalom Afrikára vonatkozó politikai és gazdasági együttműködésének minden részletét tisztázták. Róma és Berlin között az összes kérdésben teljes az egyetértés. A háborús események időszerűen tet-

Szabadságra utazott a moszkvai német nagykövet

Az Universal levelezője jelenti Berlinből: Bizonyos moszkvai körökben azt állítják, hogy von Schullenberg, moszkvai német követ elhagyta Moszkvát és Berlinbe érkezett.

A német követ utazása magánjelleggel bír, azonban mégis alkalmas nyújt számára hogy résztvegyen azon a megbeszélésben, amely a berlini külügyminisztériumban lesz a napokban. Von Schullenberg utazásával kapcsolatban nagy feltűnést keltett az is, hogy Schnurre német miniszter is elhagyta Moszkvát, ahol eddig az ott folyó német-orosz kereskedelmi megbeszéléseket vezette és nem is szándékozta oda visszautazni, hogy a tárgyalásokat tovább vezesse.

Moszkva oáfolja, hogy Szaradzsoğlu külügyminiszter leváltását kérte volna

Moszkvából jelentik: A Tass-ügynökség közli: A Telegraph című sajtóügynökség azt a hírt közölte Belgrádból, hogy Szovjetországban lépéseket tett volna Törökországban Szaradzsoğlu török külügyminiszter leváltása érdekében. A Tass-ügynökséget hivatalos helyről felhatalmazták arra, hogy ezt a lehetetlen és fantasztikus jelentést cáfolja meg. Az ilyen magatartás összeegyeztethetetlen Szovjetország azon politikájával, hogy nem avatkozik más ország politikájába, még kevésbé más állam belügyébe. (Rador.)

Az angol kormány javaslatot tett a balti államok miatt keletkezett angol-orosz ellentét megoldására

London. Az United Press jelentése szerint Anglia javaslatot tett a Szovjetuniónak, hogy azokat az ellentéteket, amelyeket a két nagyhatalom között a balti államok bekebelezése okozott, kioldják. Allitól az angol kormány azt javasolta, hogy a balti álla-

dulákról, majd hozzá teszi, hogy vajlon hiszi el Churchill ama állítását, hogy Anglia hatalmas élelmiszerkészleteket halmoz fel, hogy azokat a német nép rendelkezésére bocsássa Németország kapitulálása után. Churchill — írja a lap — egyike a világháborúbeli blokádnak értelmi szerzőinek és úgy gondolja-e, hogy a németek elfelejtették, hogy a fegyverszünet után 800 ezer német asszony és gyermek halt éhen?

az ellenség által megszállva tartott Lia Manche-csatornabeli kikötőket bombázó angol légi rajokon kívül brit repülő kötelékek a keddre hajló éjszaka bombázták az avismari repülőgépgyárat, a hamburgi hajóépítő műhelyeket és dokkokat, a cuxhaveni bremenhaveni, brémai és wismari hajóüzemeket, a münsteri áruraktárakat és végül az északnémetországi vasutvonalakat. (Rador.)

Német hivatalos jelentés Berlin bombázásáról

Berlinből jelentik: Szerdára hajló éjszaka brit repülőgépek ismét megkísérelték Berlin megáztatását. A német légharító tüzérség heves ellenállása következtében az ellenséges repülőgépek akadályozva voltak a célpontok helyes kiválasztásában. A bombák nagyrésze a szabad mezőségre esett. Néhány kerületben a repülők több lakóházat eltaláltak. Áldozatok vannak. Az egyik kórházépületre gyújtóbomba hullott, a keletkezett tüzet azonban gyorsan elfojtották. Az okozott károkról részletes jelentés még nem adható ki. (Rador.)

Angol hadijelentés

Kairó. A hétfő esti angol jelentés szerint szeptember 22-én angol repülők megtámadták Menaszt, majd Tobuk ellen intéztek támadást, ahol a repülőtéren három bomba felrobbant, tüzeket okozva. Zula mellett éjszakai bombázás során az ottani repülőtéren a bombák több ellenséges gépet elpusztítottak.

ték a gyarmati kérdések tisztázását és ebben az ügyben a Führer és a Duce utasításait követték.

— Németország és Olaszország nemcsak az angol járom alól szabadítták fel Afrikát, hanem biztosítják az afrikai népeknek azt a fejlődési lehetőséget, amely minden munkás és intelligens népet megillet.

— A római tárgyalások is bebizonyították, — tette hozzá Teruzzi miniszter — hogy a tengelyhatalmak gyarmati politikája szorosan összefügg Európa újrendezésének kérdésével is.

moknak Londonban levő mintegy 4 millió font értékű aranykészletére vonatkozó követeléséről Moszkva mondjon le, aminek ellenében Anglia is lemondana a körülbelül 5.5 millió fontnyi követeléséről, amely a balti államokban befektetett tőkete formájában fennáll. Amennyiben ebben a kérdésben a két kormány nem tud megállapodásra jutni — mondja tovább az angol ajánlat — úgy halasszák el a kérdés rendezését a háború utáni időpontra. Anglia e kérdéssel kapcsolatban továbbra is javasolta, hogy az angol kikötőkben levő mintegy 40—50 eszt és lett nemzetiségi hajót-hérlét formájában átveszi. Azt hiszik, hogy Moszkva ezeket az angol ajánlatokat visszautasítja, mert hiszen azok elfogadása esetén a jelenleg brit birtokban levő balti aranymennviség és hajóállomány változatlanul angol kézben marad.

Spanyolország csatasorban áll Olaszország és Németország mellett

Róma. A Popolo di Roma arról a „süket harcról” beszél, amelyet Anglia évtizedeken át a spanyol gyarmatbirodalom ellen vezetett. Most

Londonnak is meg kellett látnia, hogy az európai rendben Franco Spanyolországát miként illeszkedik egyre szorosabbra a tengelyhatalmak mellé. Olaszország a polgárháború idején is érezte kötelességét latin fajtestvére iránt és ugyanez az Itália igaz

megelégedéssel látja Tanger problémájának Spanyolország javára történt megoldását.

A történelmi Spanyolország nem csaldott a tengelyhatalmakban és a tengely uryancsak nem érezhet csaldást soha abban a hatalmában fölfelé ivelő Spanyolországban, amely a tengely közös ellensége ellen csatasorban áll Olaszország és Németország mellett.

Berlin. Hitler német vezér és kancellár szerdán kihallgatáson fogadta Sunner spanyol belügyminisztert. A kihallgatás egy órát tartott.

Szófia. A bolgár sajtó és bolgár hivatalos körök a Duce, Ciano és Ribbentrop tanácskozásával foglalkoznak és kiemelik a két külügyminiszter között végbement barátságos és feltűnően szívélyes táviratváltást. Megállapítják ezek a körök, hogy a legteljesebb összhang uralkodik a két tengelyhatalom között, úgy az eszmék mint a kivitel elgondolások tekintetében és a bolgár nép bizalommal tekint az új európai rend kialakulása elé, mely az igazságos egyensúlyt és az európai valamint balkáni békét is megerősíti.

Délkelet-európa békejének jelentősége

Athén. (Rador.) Az Elen távirati iroda jelenti: Szalonikiból érkezett jelentés szerint Schoenberg német konzul diszcedet adott Kírimis, Macedonia kormányzója tiszteletére. A diszceden a német konzul beszédet tartott, amelyben a következőket mondotta:

„A szalonikii nemzetközi vásár mindenki által tisztán látható bizonyítéka a görög kormány békeszándékainak. A német nép nagyra értékeli a görög nép nagy államvezetőjének természetén erőfeszítéseit, amelyeket a béke fenntartására tesz. Meg vagyunk győződve — folytatta a német konzul — hogy a most dúl-höngő háborút távol fogjuk tudni tartani a görög nemzetől, amelyet a német nép mindig nagyra becsült. Mindazok, akik ismerik a görög és német nép között oly régen fennálló kereskedelmi kapcsolatokat, értékelni tudják azt a különleges jelentőséget, amellyel a szalonikii nemzetközi vásár bír a német nép számára. Ezek a kereskedelmi összeköttetések a háború kezdete óta csak elmélyedtek s mintegy kifejezést adtak annak a nagy fontosság-nak, amelyet a németek tulajdonítanak a délkeleti országoknak.”

A német konzul ezután ismét kiemelte a két ország között oly régen fennálló élelnek kapcsolatokat és azt is hangsúlyozta, hogy a háború ellenére a görög kereskedelem nem állt be semmilyen elakadás.

Ankara. Refik Seydam miniszterelnök hosszas kihallgatáson fogadta Rafael törökországi görög követet.

Tokió az angol zavartkeltésnek is véget akar vetni

Róma. A Stefani diplomáciai szerkesztője az Indokinában végbement eseményekkel kapcsolatba azt írja, hogy nemcsak a Kína elleni háborúnak akar véget szakítani ezzel az elhatározó lépéssel a japán kormány és hadvezetőség, hanem megakarja és meg is fogja akadályozni az angol intrikákat, amelyekkel a Távolkeleten és a Csendes-óceán tájékán állandó zavarokat akarnak kelteni.

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány mélyszégyen megdöbbenéssel figyeli az Indokinában történő japán katonai lépéseket. Beavatott helyen úgy tudják, hogy Amerika hajóhadat akar küldeni és arról is szó van, hogy az USA visszahívja tokiói nagykövetét, mint azt két évvel ezelőtt berlini követével tette. Az Egyesült Államok megfogják szigorítani a vas- és acél-kivitelét is, ug vhorv a jövőben sem vas, sem acél nem kerül exportra.

Amerika megerősíti európai készségét

Lisszabon. (Rador.) A Stefani-iroda jelenti: Két amerikai torpedórombolót, amely teljesen azonos az Amerika által Angliának átadott torpedórombolókkal és amelyek eddig a lisszaboni kikötőben tartózkodtak, visszaindultak Amerikába, hogy ott két újabb típusu rombolóval cseréljék ki, amelyek egyenként 1600 tonnások.

Levélváltás Antonescu államvezető és Maniu Iuliu között

Az államvezető a rend és nyugalom érdekében nem járul hozzá a nyilvános tömeggyűlések rendezéséhez

Constant sajtóügyi államtitkár nyilatkozott a külföldi sajtó munkatársai előtt

Bucurestből jelentik: Ion Antonescu tábornok miniszterelnök, államvezető a bizalmas okmányok közlése során feltárta azokat az anomáliákat, amelyek 1934-ben megszerkesztett emlékirata szerint a hadsereg megrendüléséhez vezettek.

A tisztiszolgák kérdésére áttérve megállapítja, hogy 20.000 katonára teljesített tisztiszolgai szolgálatot és ez a létszám a hadsereg maximális békeegységeinek 10 százalékát minimális egységeinek pedig 31 százalékát tette ki. Ahelyett, hogy a hadsereg tényleges céljaira használták volna fel őket, kitünt, hogy a tisztiszolgák hadserege vagyunk,

— állapítja meg az államvezető. Az ordonáncokkal szemben kisebbségben maradt a tényleges kombaitáns hadsereg. Nálunk — így hangzik az államvezető megállapítása, — a hadsereg szolgálatot szolgálat magancélokra, ahelyett, hogy a hadsereg szolgálatában álló szolgálta lett volna mindenki. A mozgósítandó hadsereg jelentős százalékát tették ki ezek a tisztiszolgák, ugyanakkor, amikor Lengyelországban kisebb javadalmazású tiszték drágább megélhetés mellett nem kaptak tisztiszolgákat, ugyanígy Csehszlovákiában is, míg Franciaországban csak a lóval rendelkező tiszt tarthatott szolgát és lóapolót egy személyben. Pénzügyi tekintetben

az államnak évente ezek a tisztiszolgák 188 millió leibe, tehát tízévenként 1 milliárd 880 millió leibe kerültek, amely összegért az egész hadsereget modern fegyverekkel és felszereléssel lehetett volna ellátni.

Ki vállalhatta volna ilyen felkészültségű hadsereggel a határok megvédését? — En nem, — hangsúlyozza az államvezető. Sürgős teendő lett volna hazafias érzésre apellálva, felszólítani a tiszteteket, hogy tekintsenek el szolgálójuktól: egy egy tisztiszolgát a női tiszteknek, a nőtlen tisztnek pedig egy katonájukat esetenként felhasználhatták volna. Ez magában véve 150 millió lei megtakarítást jelentett volna.

Ami a kisebbségek kérdését illeti, legutóbb 400 ezer kisebbséget képeztünk ki: Alkottunk egy hadsereget az ellenségeink számára, magyar, bulgár, orosz kisebbségek felesleges kiképzése 3 milliárd 700 millió leibe került az utolsó 10 évben, ugyanakkor közel 80 ezer román maradt kiképezetlenül. Román tartalékos tiszteteket amiatt nem hívtunk be a törvényesen szükséges és előírt összpontosításokra és ebből a közel 4 milliárdnyi összegből a legtökéletesebben felszerelt hadseregünk lett volna.

A nagy háborúban, ha visszagondolok, 30 százalék kisebbségi katonánk volt Moldovában, köztük 4 százalék zsidó. Magatartásuk távolról sem állott arányban azzal a bánásmóddal, amelyet tőlünk kaptak, mert hazafiságuk sok kívánnivalót hagyott hátra. Mi mindent elfelejtettünk, mert könnyen feleltünk. Ma 30 százalék kisebbséggel nem lehet háborút csinálni, mert az Osztrák-Magyar Monarchiát is a kisebbségek borították fel. Megbízhatatlan kisebbségekkel, akik defetizmust, pánikot okoznak, kétkedésre és árulásra képesek, nem lehet háborút viselni. Első teendők, hogy a kisebbségeket, illetve a veszélyes elemeket ki kell vonni a mozgósítás alól, másodrendű munkáknál kell felhasználni őket, ezzel 250—300 millió leit takarítottunk meg havonta és munkaszerejüket is felhasználtuk.

Ami a különböző felesleges osztagokat, irodai tölteléseket, futár és egyéb szolgálatokat, választásokra, fürdőhelyekre, tanulmányutakra, utazásokra, folyamórádásokhoz kiküldött egységeket illeti, szomorú megállapítás, hogy

bünyös könnyelműséggel vonunk el óriási tömegű „sétáló”, „utazó” és „senmittevő” egységeket a kiképzéstől.

Feltétlenül szükséges, hogy a hadtestek ne kérienek uiabb beosztásokat csak annyi katonát, amennyit a vezérkar jóának tart számukra. Áthelyezéseket csak a törvény alapján lehessen eszközölni. A hadügyminiszter szüntesse meg — ajánlotta Antonescu tábornok 1934-ben — a felesleges delegálásokat, amelyek csak szaporítják

a költségeket és elvonják a katonát tényleges hivatásától.

A levelezést a posta és a vonat viszi, futárak tömege felesleges.

A hadtestparancsnokságok légkörében a közigazgatást ellenőrizhetőbbé és egyszerűbbé kell tenni...

Német sajtóhang a román bepolitika alakulásáról

Berlin. A Berliner Börsenzeitung a légionár-román állampolitikáról foglalkozik. Kiemeli

A király, az anyakirályné és az államvezető gyalogsétája Bucuresti főútvonalán

Bucuresti. Őfelsége I. Mihai király és Elena anyakirályné Őfelsége, Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető társaságában szerdán délelőtt egy óráig gyalogsétát tettek a Calea Victoriei. Őfelségeik néhány

a vasárda áldozatokkal szegélyezett útját. Hangsúlyozza Antonescu tábornok nagy népszerűségét, akit azért nem ismerhettek eddig kellő mértékben külföldön, mert szerényen, az árnyékban maradt és csupán katonai kötelességének élt. Horia Sima jelenléte megnyugtató az ország és a külföld számára, ő az, akit halálra ítélték és külföldre távozott. Majusban Horia Sima visszatért, Codreanu halála óta benne összpontosult minden bizalom és ezért kísérletet tett, hogy a királyt kibékítse a légionáriusokkal. Miután ez a tevékenysége kudarccal járt, újból ellentétes álláspontot kellett elfoglalnia és ez vezetett azután a király lemondásához.

Gheorghe Alexian tábornok a szárazföldi egységek főparancsnoka

Bucuresti. Az államvezető Gheorghe Alexian tábornokot a szárazföldi egységek főparancsnokává nevezte ki.

üzletet is megtisztelték legmagasabb látogatásukkal. Az ucca közönsége felismerte őket és meleg ünnepléssel vette körül a királyt, az anyakirálynét és az államvezetőt.

Levéiben indokolta meg Antonescu államvezető, hogy miért nem járul hozzá a Maniu Iuliu által összehívott gyűlés megtartásához

Bucuresti. Hivatalosan jelentik:

Maniu Iuliu a belügyminisztérium útján a következő kérelmet juttatta el Ion Antonescu tábornok, miniszterelnökhöz, az államvezetőjéhez:

Miniszterelnök Ur!

„A közvéleményben megnyilvánult általános óhajnak kívánok eleget tenni: amikor a Romániától elcsatolt északtransilvániai területeken történt magyar kilengések elleni tiltakozásként vasárnapra, szeptember 29-ére nyilvános gyűlést szeretnék tartani a Dacia teremben. Kérem Miniszterelnök Urat e gyűlés megtartását tudomásul venni és ugyancsak kérem, elrendelni, nehogy a cenzura megakadályozhassa ezzel a megtartandó nagygyűlésünkkel kapcsolatos röpiratunk kinyomatását.

Mély tisztelettel:
IULIU MANIU.”

Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, a román állam vezetője a következő választ küldte erre a levélre:

„Maniu ur!

A belügyminiszter ur előterjesztette hozzám az Ön kérését, melyben nyilvános gyűlésen óhajt tiltakozni a tőlünk elcsatolt északtransilvániai területen lezajlott magyar kilengések ellen, mert ezzel kötelességet óhajt teljesíteni.

Megértem az Ön fájdalmát, amely az én és az egész román nép fájdalma is egyben. Biztosíthatom Önt, hogy mindent megteszek és megteszem, hogy a román élet törzséről leszakított testvéreket a népjogok, a nemzeti szabályok, a bécsi döntés alkalmával adott kötelező nyilatkozat alapján az élet és a vagyonbiztonság szempontjából és az emberiség jegyében kezeljék. Biztosíthatom Önt, hogy katonáink kényszerülve állottak ölbe tett kézzel eme zörnyű áldozatok előtt, amelyek minden igaz románt gyászba döntöttek.

Határtalanul súlyosak a mai idők és még súlyosabb a bennük rejlő felelősség, de mindezeket nem én idéztem elő. Az állam és a teljes vezetői minden erőfeszítést megtesznek komoly és nehéz diplomáciai munka révén és ennek eredményeit a

legtöbbször bizakodással és hitelt várjuk. Már megmutatkoznak bizonyos mértékben az eredmények és néhány nap múlva még nagyobb eredmények jelentkeznek, amelyeket — mint ahogy eddig is tettem — nem titkolok el az ország előtt, mert semmi eltitkolni való nem lehet. Az igazat közlöm mindig a nyilvánossággal, mert a nemzet egysége méltóságteljesen áll ama súlyos döntéssel szemben, amely mindannyiunk lelkét felvezette és amely mély szomorúsággal tölti el bennünket elszakított transilvániai vörtestvéreink sorsa és jövője miatt.

Ilyen körülmények között, amikor a diplomácia minden felelős tényezője munkához látott és amikor hazánkban rend helyreállt, — úgy vélem, hogy nem helyén való az ilyen gyűlés megtartása.

Elsősorban mert méltóságteljesen megindított munkánkat megingathatja és olyan bizonyítékok szolgáltathat, mintha nem viseltetnének teljes bizalommal azok iránt, akik az ügyek intézésére hivatottak. Mindez olyan képet adhatna, mintha a román léleknek csak egyrésze panasználna fel az eseményeket. Másodsorban azonban nyílt manifesztáció a nyugalom rovására is mérhető, amely nyugalmat becsülettel és hazafiasággal végzett tisztó munka után értünk el.

Mások is kértek ilyen gyűlés megtartására engedélyt, mint Ön, Maniu ur, és megvagyok győződve, hogy Ön velem együtt egyetlen álláspontot vallhat: hogy az állami lét alapfeltétele a nyugalom és rend. Minden nyilvános megmozdulástól el kell tekinteni és ezt kérem mindenkitől. Nem a kormányzás menete érdekében kérem ezt, hanem a belső rend és a biztosított határok érdekében.

Az utolsó évtizedek legsúlyosabb óráiban vettem át az állam vezetését. A monarchiában válságok voltak, határainkat megcsorbitották, százai a román testvéreknél kerültek el idegen uralom alá. Közintézményeink megkevesebbedtek, költségvetésünk lécsökkent; kisebb területű államban súlyos állapotokat élünk. Lakónak, bírák, tisztviselők voltak nagy számban hivatalnokiüldöttek, egészségtelen és tékozló gazdálkodás nyomaira bukkantunk: nem lehet más fontosabb feladatunk, mint a teljes erkölcsi újraszűlés.

Mindezt Maniu ur, nem én csináltam és lelkiismeretes hazafiai fájdalommal viselem én is e súlyos következményeket. Az Uristen, az ország, az ifjú király, a történelem és a saját lelkiismeretem ítélőszéke előtt vállaltam e súlyos felelősséget, miután esztendőnkön át minden arra hivatottak —

URANIA

Előadások: 3, 5, 7.15 és 9.15.

MA! PREMIER!

Ha el akarja felejteni buját-baját, nézze meg:

Willy Fritsch és Gusti Huber

kacagató, zenés, énekes vígjátékát

„ASSZONY LETT A KISLÁNYBÓL”

2 órai kacagás! — Bájos és mulatságos téma!

Szünetben: „DUO-POPESCU” akrobata-pár.

köztük még Önnek is — bejövendöltem e súlyos veszélyek fennállását, e hatalmas dráma bekövetkezését, és e súlyos órában mindenkitől megértést és nyugalmat kérek, hogy dolgozhassunk, hitet és bizalmat súlyos felelősségteljes munkáinkhoz, hogy

nagy nemzeti érdekeinket és örök jogainkat megvédhessem, hogy az állam jogát és méltóságát szent kötelességként őrizzhessem.

Kiváló újszelettel:
ION ANTONESCU.

Constant sajtóügyi államtitkár Románia időszerű kérdéseiről

Bucuresti. Constant Alexandru sajtó- és propagandaügyi államtitkár a külföldi sajtó képviselői előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Eme első nyilatkozatom őszinte együttműködésem bizonyítéka Önökkel, mert a külföldi sajtó képviselői azok az antennák, amelyek ezen ország politikai, társadalmi és kulturális megnyilatkozásait tolmácsolják az idegen közvéleménynek. Az idegen sajtó munkásai szívesen látott vendégei népünknek és államunk az azt kéri tőlük, hogy értsék meg a nálunk történő változásokat függetlenül ideológiájuktól.

— Működésük és a jelenlegi román helyzet megértésének megkönnyítésére néhány kormányzati szempontot hívom fel a figyelmükre, mert itt nem személyi változásokról, hanem

forradalmi újjászüléstől van szó: amely nemzeti reálításokra építi a román államot, a légionárius Romániát, ahogyan azt a Kapitány kívánta és ahogyan a régi nemzeti harcos, Antonescu tábornok megvalósította.

— Le kell szögezni, hogy az új román állam a Berlin-Róma tengely politikáján épül fel, odacsatlakozott.

Belpolitikánkban megszüntettük a fikciókat és kalandokat, külpolitikai téren pedig érdekeinket és biztonságunkat biztosító módon a légionárius államra és a tengelyre építettük.

— Harmadsorban közlöm, hogy népünk sokat szenvedett az idegen beszívargásoktól. Kulturális, gazdasági és politikai szervezetünk beteg volt és ezért

az összes élet-központokban románosítanunk kell:

ez lesz a megoldási módja a semita problémának.

— A negyedik szempont az, hogy a román közgazdaságot természetes alapjára: a mezőgazdaságra kell építeni, amely az elsődleges anyagokat termeli. Ipari lehetőségeink kihasználása fontos, mert földrajzi helyzetünk a Dunarea-torkolatánál

alkalmassá teszi államunkat, hogy Közép-európa nemzetközi csere központja legyen.

Az új Európában Románia is megtalálja helyét és részt vesz a világkereskedelemben. Ezért a nemzetgazdaságot gépekkel és minden egyébvel támogatnunk kell az ipar ehhez idomul.

— A kereskedelemről eltűnik a felesleges élősködési szellem, és a zsidó elemek eltávolítása visszahozza a régi kormányzások alatt elhanyagolt románságot természetes jogába.

— Ötödsorban megemlítem, hogy a terület átengedések és a népcseré révén

az etnikai kisebbségek arányszáma csökken. Mégis maradtak kisebbségeink, de különbséget kell tennünk a semita kisebbség és az árja kisebbség között: mindkettő számára külön-külön megoldások lesznek.

— Nemzetközi téren hűen a légionárius állam-eszméhez teljes rendben kellő időben és legjobb feltételek között nyer igazságos megoldást a kisebbségi probléma. A légionárius állam a jövőtételek országa: saját vezetőségén keresztül a legszélesebb felelősségérzetet vezeti be a jövőt és múltat illetően. Antonescu tábornok igazságot és jóvátételt ígért a törvény és igazság alapján, kimélet nélkül egy nagy jóvátévő és megnvugtató igazságosság szellemében.

Azonban mindent csak módjával rendezhetünk. A légionárius-rendszer súlyos és komplikált helyzetet örökölt.

A problémákat késedelem nélkül véglegesen és minél gyorsabban megoldjuk.

Nyilatkozata végén a következőket mondotta az államtitkár:

— A légionárius-állam az egyetlen szervezetre, az elismert légionárius mozgalomra támaszkodik, mert ez a legközelebb a néphez, ez köti össze a népet az állammal. A légió révén a nép

kiválóságai a holnap vezető politikusa, kulturális értékei, közgazdasági erőink szűrődnek be a nemzet testébe. A múlt, a vértanúk, a szellem, a vasakarát, az élniakarás és az áldozatok révén jutott a légió az állam vezetéséhez s mindezek alapján ajánlhatta fel az új légionárius-állam vezetését Ion Antonescu tábornoknak, az új Románia vezérének, aki megtestesítője a Kapitány által elképzelt új embertípusnak.

A belügyminisztérium figyelmeztetése a légionárius mozgalomtól távolálló felelőtlen egyének visszaéléseiről

Bucuresti. A belügyminisztérium hivatalosan figyelmeztet minden állami és magánintézményt, valamint magánosokat is, hogy a légionárius mozgalomtól távolálló személyek különböző tekintélyekre hivatkozva, különböző cselekményeket követnek el. Ilyen személyeket nyomban át kell adni a közigazgatási és rendőrhatalóságoknak, hogy azok kitételek megállapítására és őket nyomban a büntetőbírók elé utalják. A rendőri és közigazgatási tevékenységet kitélő légionáriusoknak a belügyminisztériumból kiállított igazolványuk van és ezen kivételes igazolványokkal rendelkezőeknek kérésüket vagy felvilágosítás iránti kéréseiket teljesíteni lehet, akiknek nincsenek igazolványuk és visszaélnék a légionárius mozgalommal, aláaknázói a jelenlegi rendszernek és az államépületnek és csak kompromittáltul szeretnék a mozgalom komolyságát és fontos hivatását. Azok a visszaélések, melyek a közelmúltban történtek, a légionárius mozgalomtól teljesen távolálló, rosszdindulatu és minden büntetést megérdemlő egyének akciói voltak.

A francia ifjuság üdvözötte a légionárius mozgalomhoz

Bucuresti. Horia Sima helyettes miniszterelnök, a légionárius mozgalom vezére Charles Lefèvre-től, a francia ifjuság vezetőjétől a következő táviratot kapta:

„Azok a közös hagyományok és nagy együttes célkitűzések, melyek egyként fűtik a hazafias és építőmunkát vállaló francia ifjuságot, valamiként a vasgárdába tömörült román fiatal megmozdulás, kötelességünknek teszük, hogy a leghatározottabban szeretettel és szívéllyességgel köszöntsük Önben, az állam irányítására elhivatott és a román sorsot intéző elrendelt légionáriusokat, Zelea Corneliu Codreanu tanítványait és nagyszerű feladatokat áldozatkész elvégzésében páratlanul álló hősiességét. Azok a feladatok, melyeket ez a mozgalom megoldásukban magának vállalt, nemesek és felemelőek és Codreanu követőinek kezében Románia jövője biztosítva van.

Előzékenységi rendelet a bucaresti-i rendőrségen

Bucuresti. A bucaresti rendőrprefektúra közhíré teszi, hogy a legszigorúbb rendelkezéseket adta ki az alantas személyzetnek. E rendelkezések értelmében a nagyközönség irányában a legnagyobb figyelmet kell tanúsítani és a kéréseket a törvényes keretek között nyomban pontosan el kell intézni. Akik a közönség körében sérelmet éreznének, azonnal jelentsek a prefekturális kabinet mellett külön e célból létesített hivatainak, amely a benyújtott panaszokat azonnal felülvizsgálja és a vétkes tisztviselők rosszakaratát vagy törvénytelen eljárásait megállapítva, azokat megbünteti.

Ellen Románia! Ellen a román ifjuság! Eljen a francia-román ifjusági testvériség! Eljen Franciaország!

CHARLES LEFÈVRE.

Róma. A Vita Perziano című lap a román eseményekkel foglalkozik és leszögezi, hogy a vasgárda jutott uralomra az országban, a melyet osztatlan rokonszenv fogadott. A légionáriusok magasrendű hivatása, hogy ezekben a súlyos időkben vállalták az ország új megszervezésének terheit egy fiatal lelkes király uralkodása alatt.

A szerencsejátékok betiltásának indoklása

Bucuresti. A szerencsejátékok pénzbe való játszását betiltó rendelet indoklását most terjesztette be Antonescu A. Mihai igazságügy-miniszter. Ebben az indoklásban az igazságügy-miniszter megállapítja, hogy a törvényhozás annak idején egyhangulag szavazta meg ezt a törvényt, majd a Semmitőszék 3-ik tagozata is hozott ilyenértelmű elvi jelentőségű döntést. Az új büntetőtörvénykönyv is ezt a szellemet inaugurálta, amikor minden speciális törvényt és rendelkezést, mely ezzel az elvvel ellentétes volt, megszüntetett. Mindezek ellenére engedélyezték előbb a fürdőhelyeken másrészt pedig egyes nagyobb üdülőhelyeken a szerencsejátékok. Most legelsősorban erkölcsi szempontból megengedhetlen a kaszinók működése és általában ilyen közszellemet rontó intézmények fenntartása. Ezért az új államrendszer és általában a tiszta erkölcs és magasabb morális szempont követeli meg, hogy az egész ország területén, egyetlen kivétel nélkül, véglegesen megszűnjenek ezek a szerencsejáték helyiségek.

Halálos gázolás Vinga közelében

Két halott és két sebesült áldozata van a vasuti szerencsétlenségnek

Halálosvégű szerencsétlenség történt szerda délután Vinga község közelében. Az a személyvonat, amely délután 1.15 órakor indult el Timisoaráról Arad felé, Vingánál ahol a megveji utat átszeli a vasuti sínpar, elgázolt egy kétlovas szekert, amelyen négyen ültek. Az összeütközés következtében a szekér felborult, és pozdorjává tört, a kocsi utasai egy férfi és három nő nagy ivben kirepültek a szekérből, és összetört tagokkal, vértől borítva eszméletlenül kerültek el az út porában. A vonatvezető azonnal megállította a szerelvényt. A sebesülteket a vonatra helyezték és Aradra hozták, ahol már az időközben értesített mentők várták őket. A mentőszolgálat emberei megállapították, hogy a szerencsétlenül jártak közül a férfi még a vonaton meghalt, egy

idősebb asszony, valószínűleg az áldozat felesége pedig haldoklott. Ez nem sokkal a kórházba szállítás után, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, ugyancsak meghalt.

A másik két nő Moldovan Ioan dr. kórházi igazgató-sebészorvos és Bulla dr. ügyeletes orvos vették ápolás alá. Megállapítást nyert, hogy mindketten töréseket és súlyos belső sérüléseket szenvedtek. Eszméletüket a késő esti órákig sem nyerték vissza és ezért nem lehetett kihallgatni őket a szerencsétlenség körülményeire, valamint személyi adataikra vonatkozólag. Egveőre a két elhunyt kitételét sem sikerült megállapítani. A halálosvégű tragédia ügyében a vinga csendőrség folytatja a vizsgálatot.

CORSO

3, 6, 9.15

Műsorunk hosszúsága miatt az előadások 3, 6, 9.15-kor kezdődnek

Két hatalmas film egy műsorban:

I. Az éjszaka leányai

Izgalom, erotika, exotikum

Bernhard Götzke, Dorit Ina, Oskar Homolka

470. UFA hirdó.

II. A három testőr

Dumas világhírű regényének gyönyörű filmváltozata vidámság, humor, izgalom

John Wayne

470. UFA hirdó.

ARADI KOZLONY

es oton: 11-211 szamonycim: 150210NY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: AKAD. Sul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

1 évi... 240... Negyedévi... 210... Hónap... 70...

Országos Közművelődési Egyesület!

Inte Abaiáy Gusztau

Az alábbi érdekes ckket a Brassói Lapokból vesszük:

Az új sorsfordulatban papságunk és tanítóságunk áldozatos helytállása megerősítette lelkében magyarságunkat és főképp e nemes példamutatásnak köszönhetjük, hogy elmúlt az első napok tanácstalansága, sőt sok esetben felevesztettség. És ma már mindannyian rendfelfüggetlenül valljuk, hogy templomaink, iskoláink és temetőink védővívűdjében, ezen a földön kell továbbra is élnünk. A változás mélyen átjárta és közönségi kérdéseink iránt fogékonyabbá tette népséget, a nagy pillanatok lélekformáló erejének törvényeként. Ezt a feladatot villamos telítettséget közéleti munkává és áldozatkészséggé kell átváltanunk. A legsürgősebb munka s a legnagyobb feladat hogy kisebbségi kultúránk folytonosságát biztosítsuk.

Közművelődési, tudományos, irodalmi és művészeti egyesületeink, intézeteink, alapítványaink java, könyvtáraink, kórházaink, múzeumaink, kiadóvállalatok, európai színvonalú színházunk mind az új határon túl maradt. Minden transylvániai magyar tudja hogy e szűke seregszemle mögött évszázadok hagyományos kultúrája rejtőzik. A Teleki-téka a házsongárdi temető az EMKE, az FME, a Szép művés. Célhat, el kellett vesszük, hogy rádöbbenjünk életvezetésünket alakító és kisebbségi magatartásunkat meghatározó erejére.

Felmérhetően vesztésünket csak kultúránk folytonosságának intézményes és általános biztosítása pótolhatja. Olyan intézményt kell teremtenünk, melynek minden magyar ember a tagja. Országos Magyar Közművelődési Egyesület! Nem kezdhetünk felelőtlen alapításodiba, nem alakíthatunk egyesületeket össze-vissza derűre-hozára. Egy nagy, mindenkit befogadó, mindent átfogó kulturális szervezet kell alkotnunk. Ha megteremtjük az OMKE-t, az elszakadt értékek minőségi szintjét ugyan nem éljük el, de erkölcsi vonalon a múlttal szemben egy nagy lépéssel még előbbre is jutunk, mert megteremtjük a közös karamot, a nagy kulturális közösségnek kisebbségi nem számú, egyedül álló kápletét.

Noha kisebbségi településeink szét vannak szórva és szervezetenek számunkra mégsem tűnik megoldhatatlan feladatnak az Országos Magyar Közművelődési Egyesületnek, az OMKE-nak a megalapítása. Ha a négy magyar egyház főpapjainak és főgondnokainak védnöksége alatt megalakul az OMKE, az egyházak mindenkorai főpapjai és főgondnokai személyében megvan az OMKE országos elnöksége. És automatikusan helyi tagozat alakul minden városban és községben, melynek magyar egyházközsége van. A helyi tagozat elnöksége pedig hivatalból az egyházközség vezető lelkésze és világi előjárója, illetőleg ezek összessége, elnöki tanácsa, ha a városban vagy faluban több magyar egyházközség van, így abszolút módon biztosítottuk az általános

és országos jellegű intézményesen gondoskodunk a vezetésnek és irányításnak erkölcsi és magyar szempontból való feddhetetlenségéről, s végül ami pedig nem kicsi dolog, eleve kiküszöböltünk minden személyi érzékenységet, és egyéni torzalkodást.

Készítsük el ennek az egyesületnek a szervezeti szabályzatát és hisszük, hogy egyházaink áldozatkészsége vállalja ezt az új, súlyos terhet. De fogjunk hozzá azonnal a munkához. Szeptember derekán járunk már, a napokkal rövidülnek, az éjszakák pedig hosszabbodnak...

I. FERDINAND KIRÁLY SZOBRÁNAK ÜNNEPÉLYES FELAVATÁSA. Bucuresti. Az államvezető intézkedésére I. Ferdinánd királynak Mestrovics szobrászművész által megalkotott szobrát végérvényes megállapítás szerint december 1-én, az elhalt uralkodó Bucurestibe történt bevonulásának 22-ik évfordulóján avatják fel ünnepélyesen.

RIMNICEANU EZREDES A KIRÁLYI UDVAR MARSALLJA. (főlétsége legmagasabb beosztásával M. Rimniceanu ezredest, főlétsége hadioznátlárának vezetőjét a királyi udvar marsalljává nevezték ki. 1940 szeptember 24-iki időponttal.

ISMÉT MEGKEZDTE MŰKÖDÉSÉT A ROMÁN AKADÉMIA. A Román Akadémia ismét megkezdte működését. Az első ülést pénteken, szeptember 20-án tartották Radulescu Moriu tanár elnöklésével. Az elnök beszéddel nyitotta meg az akadémia ülését és ismertetette az Akadémia munkájának szünetelése alatt történt nagyfontosságú eseményeket és ezek hatását az Akademiára. Az első ülés végén az elnök javaslatára hódoló táviratot küldtek főlétségének és Antonescu tábornok államvezetőnek.

H. Sziklay Gizi tánciskolájában Calea Banatului, 8-10 alatt, október 6-án, vasárnap d. u. 6-kor új táncoklon kezdődik! Beiratkozások egész nap az iskola helyiségében

LAVRENTYEV OROSZ KÖVET IASIBAN. A Curenți jasi-i jelentése szerint Lavrentyev Bucuresti-i szovjetkötvet a követség ártásának társaságában hétfőn délelőtt Moldova fővárosába utazott. A követ és kísérete két gépkocsin érkezett Iasi-ba és a Palace szállóban szállt meg. Lavrentyev megtekintette a régi cári konzulátus épületét, ahol beszélgetést folytatott Statan konzulátusi titkárral. Hétfőn délután a szovjet előkelőségek el is hagyták Iasi-t.

Ha jó és olcsó tűzifát akar vásárolni, menjon a KÖVES fatelepre (Oravatz és Hollander helyén) Piata Arenei, Tel. 14-18

GONDOL OKOZ KANADÁNAK A BÜSÉGES TERMÉS. Ottawa A kanadai gabonakereskedők szövetségének rendez. évi közgyűlésén több felszólaló annak a véleményének adott kifejezést, hogy az ideiglenes gabonakereskedés elhelyezése nagy akadályokba ütközik.

Dr. Waldmann fül-, orr-, gégeorvos ismét rendel Str. Alexandri 7. Új telefonszám 20-96.

Műveltség. Illustration of a woman and a child. Képzeld, az én ágyamban aludt XIV. Lajos. Igazán? És kedves volt hozzád? ...

KINEVEZÉSEK A LÉGIÓBAN. Horja Sima, a légió parancsnoka, helyettes miniszterelnök, N. Horodniceanu a légió tanulmányi és bizottsági intézetének vezetőjévé, Ilie Smulcea légió parancsnok a Kereszt Testvéreinek (Fratii de Cruce) parancsnokává nevezte ki.

OKTÓBER ELSEJÉN KEZDŐDIK A TANÍTÁS. Bucuresti. A közoktatásügyi minisztérium intézkedésére az összes iskolákban október elsején kezdődik meg a tanítás. Elrendelték, hogy a menekült diákok egyelőre ideiglenesen mentesek az iskolai diák megfizetése alól.

„NAE IONESCU ALAP” LÉTESÜL. Bucuresti. Az elhunyt Nae Ionescu egyetemi professzor emlékére az elhalt tudós barátai és hűvei Octavian Onicescu professzor vezetésével elhatározták, hogy „Nae Ionescu alap” létesítsék.

LÉGIJÁRAT AZ ÉSZAKTRANSILVÁNIAI VÁROSOK KÖZÖTT. Pénteken, 27-én indul meg a légiforgalom Budapest és az északtransilvániai városok között. A légijáratok személy-, posta- és áruszállítás bonyolításának je.

MEGBUNTETETT JEGYZŐK. Bucuresti. A miniszterium tíz községi jegyzőt megrovással és ötnapi fizetéslevonással büntetett meg, mert azok felületes és hibás kimutatást készítettek községeikről.

KÜLÖN CSATORNAVAL KÖTI ÖSSZE A LAGO MAGGIORET AZ ADRIÁVAL. Bern. A szövetség tanács tegnapi ülésén Bolla tanácsos előterjesztésére megszavazták azt a döntést, mely a Lago Maggioret külön csatornával köti össze az Adriával. Ez a tény még jobban kimágyti Svájc és Itália közötti jóviszonyt.

NYILVANTARTÁS KÉSZÜL A LÉGIÓNA RIUS ORVOSOKRÓL. Bucuresti. A légionárius mozgalom vezetősége központi irodájában az összes légionárius orvosokról, úgy Bucurestiben, mint az országban pontos nyilvántartást fektet fel és így ilyenkorjmu jelentést kell feltérjeszteniük az egyes légionárius-szervezeteknek is.

ISTRATE MICESCU VOLT MINISZTER ISMÉT FELVETETTE MAGÁT AZ ÜGYVÉDKAMARÁBA. Bucuresti. Istrate Micescu tanár, volt igazságügyminiszter beadvánnyal fordult az Ilfov-i ügyvédkamarához és újrafelvételét kérte a kamarába. A kamara vezetősége helyt adott a volt igazságügyminiszter kérésének.

SZINHAZIGAZGATÓI KINEVEZÉSEK. Bucuresti. Radu Demetrescu György egyetemi előadót a román nemzeti színházak és operák, valamint a látványosságok vezérigazgatójává neveztek ki a nemzetnevelésügyi és művelődési minisztériumba a lemondott Ion Marin Sadoveanu helyére. H. Acteriant ugyanakkor kinevezték a Bucuresti-i Nemzeti Színház igazgatójává, míg Al. Ziza Iasi-i zeneakadémiai tanárt a Bucuresti-i Operaház igazgatásával bízták meg a lemondott Gheorghe Georgescu helyett.

NEM CSÜTÖRTÖKÖN, HANEM PÉNTEKEN VESZIK KI AZ ESKÜT, AZ ARADI ZSIDÓ ÜGYVÉDEKTŐL. Az aradi zsidóvallású ügyvédek eskütejele — mint köztudomásu — eredetileg csütörtökre volt tervezve. Most azonban, mint a kamara közli, az eskütejele csütörtökre elmarad és csak pénteken délelőtt 11 órakor kerül sor rá és ekkorra meghívják úgy a városi mint a megyei érdekelte ügyvédeket. Az eskütejele az ügyvédkamara helyiségében lesz.

TUDNIVALÓK A VASUTI KÖZLEKEDÉS RÖL. Rövid idő múlva újra forgalomra helyezik az M. 2033 és az M. 2030 Sibiu és Copsa Mica között közlekedő személyszállító motorokat. Ugyanekkor egy I. és II. osztályú vagon állítanak forgalomba, amely megszakítás nélkül bonyolítja le a forgalmat Bucuresti északi pályaudvara és Sibiu között és amelyet a 23 (2033-2033) 24-es vonatokhoz kapcsolnak. A 23-as Rapid Bucuresti északi pályaudvarról 6.54-kor indul és Sibiu-ba 15.28-kor érkezik. Visszafelé Sibiu-ból 16.15-kor indul és Bucuresti északi pályaudvarra 0.45-kor érkezik.

MEGSZÜNİK A NYARI IDŐSZÁMITÁS NEMETORSZÁGBAN. Berlin. A nyári időszámítás október 6-ával megszűnik Németországban. Október 6-án reggel 3 órakor az órákat egy órával — tehát 3 órától két órára — igazítják vissza.

KIMUTATÁS AZ ARADRA ÉRKEZETT MENEKÜLTEKRŐL. Arad város közigazgatási ügyosztálya, ahol a menekültek nyilvántartását is intézik, most készítette el kimutatást, amelyet a belügyminisztériumhoz terjesztett fel. A kimutatás szerint összesen 2628 személy érkezett Aradra a Magyarországnak átengedett területekről és ezek közül 1491 államjiszviseelő, vagy annak családtagja. A többiek foglalkozás szerint így osztanak magmagantiszviseelő 17, szabadfoglalkozásu 72, iparos 6, kereskedő 21, mezőgazdasággal foglalkozó 8, munkás 274, diák 87, foglalkozás nélküliek, továbbá gyermekek és asszonyok, összesen 594

Pásztorlevelet adott ki a Romániában maradt református egyházkerület ideiglenes intézőbizottságának elnöksége

Lapunk közvetlenül a bécsi döntést követő napokban közölte, hogy a transylvániai ref. egyházkerület Romániában maradt egyházainak legfelsőbb vezetését az eddigi kolozsvári püspökség megbízásából ideiglenesen Nagy Ferenc esperes és gr. Bethlen Bálint egyházkerületi főgondnok vették át. Az új egyházkerületi elnökség most pásztorlevellel fordul a Romániában maradt reformátussághoz. A pásztorlevél egyes részleteit alább közöljük:

PÁSZTORLEVÉL

a bécsi döntés következtében Románia területén maradt transylvániai református egyházmezők Nagytiszteletű Espereséhez, egyházközségi lelkészeihez, kollégiumaik és iskoláik tanáraihoz, tanítóhoz, egyházunk hivatalos funkcionáriusaihoz és atyáinkiaihoz,

„Kegyelem néktek és Békesség Istentől, a mi Atyánktól és a mi Urunk Jézustól“ ...

Testvéreink!

A bécsi döntés következtében a Transylvánia-i Ref. Egyházkerületből Románia területén maradt egyház-rész képviselője és meg szervezője, egyházközségeink és intézményeink ügyeinek ideiglenes további vezetése — egy intézőbizottság segítségével — az általatok már bizonyára ismert határozat alapján reánk van bízva. Mi ezt a megbízást nem kerestük, de — ha úgy akarta a Gondviselés — minden gondjával és keresztjével további intézkedésig, vállaltuk. Most nem csak azt érezzük, hogy milyen nagy a gond milyen erőfeletti a feladat, amelynek végzése előtt állunk, hanem azt is, hogy mekkora a felelősség, mellyel tartozunk életünk Urának, az Anyaszentegyház Királyának: Jézus Krisztusnak — és Kálvinista népünknek. Nem bízunk magunkban, gyarló emberi erőnkben, — egyetlen bizodalomunk abban van, hogy a Gondviselő Isten — aki ezt a megbízást Anyaszentegyházunk Kormányzó testületén át és általatok nekünk adta — megerősít és felvértez úgy, hogy ezt a munkát Isten dicsőségére, Anyaszentegyházunk és népünk javára megoldhassuk.

Az Örök Kegyelem e számunkra nélkülözhetetlen segítsége mellett — szükségünk van arra is, hogy megérezzük: mögöttünk egy olyan, az élet-utját kereső kálvinista sereg áll, amelyik valóságos Krisztusi testvéri-egységbe tömörült és amelyik előtt ma egyetlen cél lebeg és pedig ez: „Mi is, akiket a bizonyosságoknak ilyen nagy fellege vesz körül, felretérve minden akadályt és megkörvékező bünt. kitarással fussuk meg az előttünk levő küzdőtér, nézve a hitnek fejedelmére és bevégezőjére Jézusra!“ (Zsid. 12:1.) Krisztusban egybeforrászó testvéri szeretet, mártíromságig menő hűséges közös szolgálat és áldozat a Lélek által az életért: ebben foglalkatjuk egybe azt a kérdés melyet Hozzátk intzünk — és azt a támogatást, melyet Tőletek várunk!.. Ha így egybe fogunk és kezünket az eke szarvára vetjük, hisszük, hogy annak az ősi magvetésnek, melyet a kálvinista hit és kultúra végzett ezen a földön, — és annak a közös szolgálatnak és áldozatnak, melyet mi vagyunk hivatva elvégezni ezután — drága életgyümölcssei megérnek a mi Mennyei Gazdánk és lelkünk boldog öröme.

Senki ott ne hagyja helyét a hivatalosak közül. Avagy pásztor-e, az, aki — amikor zivatar súvölt át a nyáj felett — elfut és elbujik a szakadék szélén legelő nyájtól? ... Kálvinista lelkipásztorok, tanárok, tanítók csak úgy lehetnek, — amire esküt is tettek: „a mi Urunk Jézus Krisztusunknak hű szolgálói“, ha most és itt „beszéddel, tanítással, mindennemű lelkész és nevelői munkássággal, jó példával és egész élettel Anyaszentegyházunk építésére és Isten országának terjesztésére igyekeznek“. A hivatalos Anyaszentegyház mindent meg fog tenni, hogy missziói feladatot végző munkásainak meg legyen a tisztességes megélhetése, mindennapi kenvere, nyugodtabb anyagi életlehetősége, hogy teljes életerejükkel a reájuk váró feladat teljesítésére szentelhessek! ...

Azért mi szeretettel de hivatalosan is csak ezzel az Isten igével fordulunk minden pásztorhoz és nevelőhöz: „Jaj a pásztoroknak, akik elvesztik és elszélesítik az én mezőmnek juhait, azt mondja az Ur.“ (Jer. 23:1)

Végül szeretettel hozzuk mindnyájtok tu-

domására, hogy a szervezés munkáját beindítottuk, folytatjuk. Összeköttetést fogunk keresni, amint lehet, az Ország-vezető Miniszter Elnök Urral és Királyi Kormányval. Összeköttetést keresünk az oradeai Egyházkerületből itt maradt Ref. Egyházrész Vezetőivel. Az ideiglenes intézőbizottság ülését — mielőtt az engedélyt megkaphatjuk — egybehívjuk s jelen — ideiglenes hivatalos lapunk útján mindenről értesíteni fogunk Titeket.

„Végezetre, atyámfiai, legyetek erősek az Urban és az Ó hatalmas erejében.“

Aiud, 1940. év szept. hó 10.

Gróf Bethlen Bálint,
világi elnök.

Nagy Ferenc,
egyházi elnök.

Teljesről jelentik: Nagy Ferenc esperes és gróf Bethlen Bálint pásztor-levelével kapcsol-

latosan az ideiglenes egyházkerületi bizottság újabb közérdekű határozatait közöljük.

Ez a — Nagy Ferenc és Bethlen Bálint gróf elnökelete alatt működő — ideiglenes intézőbizottság képviseli és intézi mindazon ref. egyházközségek, intézmények (iskolák stb.) összes ügyeit, amelyek a bécsi döntésig szervesen a transylvániai református egyházkerülethez tartoztak.

A hivatalos központ Aiud. Minden egyházkerületi intézést igénylő ügy a következő címre küldendő: Consiliul Dirigent al Eparchiei reformata, Aiud, Jud. Alba, Colegiul Bethlen.

Az egyházi közigazgatást az elnökségen kívül a következő előadók intézik: I. közigazgatási ügyosztály: Nagy Béla egyházmegyei főjegyző, ciombordói ref. lelkész. II. iskolai ügyosztály: Csefő Sándor tanítóképző-intézet igazgató. III. vagyoni ügyosztály: Elek Viktor kollégiumi rektor-professzor.

Az ideiglenes egyházkerület hivatalos lapja az aiudi egyházközség gyülekezeti újságja, a Református Egyházi Élet, amely Kováts Pál aiudi lelkipásztor szerkesztésében jelenik meg. A lap az aiudi ref. lelkészi hivatal útján rendelhető meg.

Négy család, amely Japán gazdasági életét irányítja

A háború következtében részvénytársa sággá alakult át a Mitsui-konzern, mert a hadigazdálkodás a távolkeleti szigetország egész tőke-erejét mozgósította

Japán gyakran nevezik a pénz-oligarchia államának. A japán ipari és kereskedelmi tőkének 65 százaléka a japán nemzetgazdasági minisztérium kimutatása szerint négy család birtokában van, vagy legalább is ezeknek a családoknak ellenőrzése alatt áll. Az említettek: a Mitsui-, a Fuyo-, a Sanwa- és Sumitomo-családok.

A Mitsui-céget 1710-ben Takatoshi Mitsui alapította. A vállalatba Mitsui több rokona bekapcsolódott és ezeknek közreműködésével rövid idő alatt sikerült fejleszteni ezt a kereskedőcéget. Ebből alakult ki a „Mitsui-Gomei Kaisha“, amely ma is a világhírű Mitsui-konzern csúciszervezete. A vállalat alaptőkéje 1909-ben 50 millió yen, 1918-ban közel 200 millió yen volt, ma pedig már eléri a 300 millió yent.

A Mitsui-konzernhez a következő vállalatok tartoznak: Mitsui Russan Kaisha kivitel és behozatali társaság Mitsui bányavállalatok, a Mitsui-bank, Mitsui életbiztosító társaság, Mitsui raktár-vállalat, A Mitsui-Gomei Kaisha csúciszervezet vagyonát 900 millió yenne becsülik azoknak a vállalatoknak vagyona pedig, amelyeknél a Mitsui-konzern érdekeltséget vállalt az óriási 3 és fél milliárd yenes összeget éri el. Ugy a Mitsui-bank mint a Mitsui életbiztosító társaság számos iparvállalatot finanszíroz. A fenti összegek figyelembevételével fogalmat alkothatunk arról a pénzügyi hatalomról, amelyet a Mitsui-konzern képvisel.

A Mitsui-konzern vagyona kizárólag csak a Mitsui-család tagjainak kezében van. Ezt a vagyont hat főcsalád és öt oldalági család kezeli. A konzern alaptőkéjéből 69 millió yen a Mitsui-ház fejének báró Takatomi Mitsunak tulajdonát képezi. Egyenként 34,5 millió yen jut a további ötcsaládfőnek és egyenként 11,7 millió yen az öt oldalági családfőnek. Ez összesen 300 milliót tesz ki Mitsui háza a vállalatok vezérigazgatójának elnöke és mellette három vezérigazgató működik.

A Japán gazdasági életnek nincs olyan ága, amelyben a Mitsui-család ne jutott volna vezető szerephez.

A japán közvéleményben már régebben olyan irányzat tapasztalható amely egy modern állam felépítésével összeférhetetlennek tartja azt, hogy egyetlen család kezébe ilyen óriási vagyon összpontosuljon. A Mitsui-ház az első figyelmeztetést akkor kapta amikor felhatalom vezérigazgatóját, Dan hártót meggyilkolták. A meggyilkolt vezérigazgató utóda, Seihin Ikeda a helyzetet felismerve megkezdte a Mitsui-család lassu visszavonulásának előkészítését a vezető pozíciókból. Ikeda 1936. márciusában — a februári puccs után — kivált a konzernből és később az akkor megalakult kormányban a pénzügyminiszteri tisztséget vállalta. Azt amit Ikeda megkezdett, rövidesen egy figyelemreméltó lépéssel folytatták és augusztus 15-ikén a „Mitsui-Gomei Kaisha“ saját leányvállalatával, a „Mitsui Bussan“ részvénytársasággal fuzionált.

Ezt a lépést több nyomós ok tette szükségessé. Így többek között a Mitsui-konzern nehézipari vállalatának tőkészelettel — a fegyverkezés és a háború következtében — olyannyira emelkedett hogy a konzern a pénzpiac igénybevételére, illetve bekapcsolására kényszerült.

Ennél a fuzionál a lényeges és a Mitsui-ház tradíciójától eltérő változást az jelentette, hogy maga, a konzern csúciszervezete is részvénytársasággá alakult át.

A Mitsui-konzern formájában tehát változás állott be, a konzern vezetésének szellemében azonban változatlan maradt és itt változásra nem is volt szükség, mert hiszen a Mitsui-konzern tevékenysége mindig teljes összhangban állott a japán kormányzat törekvéseivel és óriási arányú szervezetével, ennek a szervezetnek termelésével és kereskedelmi hálózatával elősegítette a kormányzat által kitűzött célok megvalósítását.

FORUM

Ma, a szezon és minden idők egyszemélyesebb és leghatalmasabb kalandorfilmje 27 felvonásban, a

KALOZSZIGET KINCSE

Don Terry, Gwen Gaze, Grand Withers és William Farnum-al
Uj UFA háborus híradó.

Uj UFA háborus híradó

Az előadások a film hosszúságára való tekintettel kivételesen 3, 6 és 15 órakor kezdődnek.

Telefon 20-10.

— A NÉMET IFJUSÁGI SZERVEZETEK VEZÉRÉNEK LÁTOGATÁSA A KULTUSZMINISZTERNÉL. Bucuresci. Waldemar Hink dr., a német ifjúsági szervezetek vezére ma látogatást tett Brailleanu Traian kultuszminiszternél.

— KINEVEZÉSEK ÉS DELEGÁCIÓK A KULTUSZMINISZTERIUMBAN. Bucuresci. A kultuszminiszter Gh. Dacoveanu professzort technikai szakértőnek nevezte ki a kultuszminiszteriumba, hasonlóképpen dr. Leonida Stan sibiui és dr. Stefan Pojega espereseket a kultuszminiszterium vezér-felügyelőinek delegátá. Kultuszminiszteriumi vezér-felügyelői megbízást kapott még Ijic V. Imbraescu Balcióból menekült esperes is.

— A NÉMET BIRODALMI KÖZOKTATÁSI MINISZTER OLASZORSZÁGI LÁTOGATÁSA. Róma. A német közoktatási miniszter kedden meglatogatta a fontosabb tanügyi intézményeket, majd az olasz miniszter díszbeteget adott díszletegére.

— ELBOCSAJTÁSOK A „MUNKA ÉS JÓKEDV” INTÉZMÉNYNÉL. Bucuresci. Vasile Janschi munkaügyi miniszter közölte Topciu, Nic. Radu, Sergiu Stefanescu, Caracostea technikai szakértőkkel, akik a „Munka és Jókedv” alapjaiból nyertek díjazást, hogy további szolgálataikról eltekint. A miniszter ugyanez alkalommal elbocsátotta a szolgálatból Octavian Dijanu és Soicaicu „Munka és Jókedv” intézményi tanácsosokat.

— GUIDO SCHMIDT A CUDGIRI MŰVEK IGAZGATÓSÁGÁBAN. Guido Schmidt, volt osztrák külügyminiszter, a Hermann Göring művek vezérigazgatóját a Copsa Micai és Cudgiri-i vasművek igazgatóságába választották.

— AZ ARADI TÖRVÉNYSZÉK ÚJ FŐORVOSÁVÁ Berariu Dumitru dr. volt oradeai törvényszéki orvost neveztek ki. Az új törvényszéki orvos már átvette hivataját.

— CSÖKKENTÉTEK A TÁRSADALOM-BIZTOSÍTÓ JOGTANÁCSOSAINAK SZÁMÁT. Bucuresci. Kormányintézkedésre a társadalombiztosító intézet központjának eddigi 65 jogtanácsosától csupán 22-őt hagyták meg szolgálataukban, míg a többi 43-at az igazságügyminiszterium rendelkezésére bocsátották.

— AZ ARADMEGYEI ALLATORVOSI HIVATAL A KÖZELJÖVŐBEN MEGKEZDI A TEHENEK FELÜLVIZSGÁLÁSÁT. Az aradmegyei állatorvosi szolgálat ugyanis már évek óta folytatja azt a nagyszabású bevált és egészségügyi szempontból fontos gyakorlatot, hogy időközönként felülvizsgálják a teheneket és csak az egészségesnek talált állatok tejét engedik forgalomba hozni. Az orvosi vizsgálaton átesett tehenek bizonyítványt kapnak.

— ÖTSZAZÖTVENLELES TEA HOZNAK FORGALOMBA. Bucuresci. A Nemzeti Szövetkezeti Központ nagymennyiségű teát hoz be Olaszországból, amelyet kilogrammonként 500—550 leire fog forgalomba. Ez a tea negyedes, feles és kilogrammos csomagolásban kerül eladásra.

— LEZUHANT A 300 MÉTERES SZAKADÉKBA. Pesti. Megrázó szerencsétlenség történt a Bucegi hegységben a „Valea Jupilor” nevű ponton. Mircea Toc 19 éves fiú több barátjával kirándult a Bucegi-ba. Amikor már egy darabot hajadtak felfelé a hegyen, megálltak a Valea Jupilornál, hogy rövid időre megpihenjenek. Míg őrsei pihenetek, Mircea Toc felmászott egy sziklára, hogy virágokat szedjen, de megcsuszott és a több mint 300 méteres szakadékba zuhant.

— HALALOZÁS. Holczer Jakab borkereskedő 73 éves korában kedden este elhunyt. Temetése f. hó 26-án d. u. 2 órakor lesz a Str. Măjse Nicoara 12. számú gyászházból.

— ELFOGTAK A LÓTOLVAJOK BÜNTARSAIT. Az aradi rendőrség detektívjei elfogtak három cigányasszonyt és egy férfit, akit azzal gyanúsítanak, hogy bűntársai a Timisoarai elfogott lótolvajoknak, akik — mint az Aradi Közlöny megírta, — Jugoszláviába csempészték a lopott lovakat. A gyanúsítottakat Timisoara-ra szállították kihallgatás céljából.

— A TIMISOARAI ROMÁN OPERA KÓRISTAKAT ÉS BALLERINAKAT SZERZŐDTE A MEGÜRESEDETT HELYEKRE. A pályázók 1940. október 1-ig kell jelentkezzenek az opera igazgatóságánál, amely a timisoarai városi színház épületében működik. Mellékelni kell az állampolgársági okiratot és születési anyakönyvi kivonatot, keresztlevelet és a férfiaknak azt is bizonyítaniuk kell, hogy katonai kötelezettségüknek eleget tettek.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

HAJÓS gyógyszer-tár. Bulev. Regina Maria 8
NIEDERMAYER gyógyszer-tár. Str. Goldu.
KAIN gyógyszer-tár. Calea Banatului 1.

Gróf Csáky, magyar külügyminiszter:

„Magyarország és Románia érdeke, hogy békés együttműködés korszaka kezdődjék“

Róma. (Rador). A Giornale d'Italia közli Csáky gróf magyar külügyminiszternek a lap levelezője előtt tett nyilatkozatát a Romániával való kapcsolatokról és többek között a következőket írja:

— A két ország érdeke — mondotta a magyar külügyminiszter — hogy tényleges és őszinte együttműködési korszak nyíljon meg azzal, hogy a múltat elfelejtik és a jövőbeni baráti kapcsolatok alapját építik ki. Csakis ebben az esetben szolgálhatják a békét és a civilizációt Európának ebben a részében. Megkíséreljük, hogy mielőbb meg-

egyezésre jussunk a magyar felségjog alá került román kisebbség jogi helyzetének meghatározására vonatkozóan

Csáky gróf kijelentette még, hogy sok nehézség merülhet fel ennek a békítő munkának utjában, de meggyőződése, hogy Olaszország minden igyekeztével támogatni fogja az európai országok együttműködésének tervét.

Budapest. Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök az elmúlt napon Kolozsvárotól hosszabb megbeszélést folytatott az erdélyi románság vezetőivel.

Az Egyesült-Államok amerika-közi megbeszélést készít elő

Az orosz sajtó a Csendes-óceánon kialakuló eseményekről

Washington. (Rador.) A DNB jelenti: A szenátus külügyi bizottsága javaslatot fogadott el és terjeszt a szenátus elé, amelyben javasolja a szenátusnak, hogy hagyja jóvá a Havannával létesített egyezményt, amelyben az USA és a latinamerikai államok közös intézkedések foganatosítását határozták el a nyugati földtekén levő angol, francia és holland birtokok szuverenitásának védelmére.

A bizottság Hull külügyi államtitkártól kapott nyilatkozatot, amelyben az amerikai külügyi hivatal

összeférhetetlennek minősíti az USA politikájával, hogy a nyugati földtekén levő európai tulajdont képező birtokok az európai problémák megoldására állandó változás tárgyává váljanak, vagy pedig harc mezőkké legyenek ezeknek a nehézségeknek a leküzdésére.

Moszkvából jelenti: A „Pravda” című lap „Japán és Francia-Indokina” címen cikket közöl, amelyben a következőket állapítja meg: A japán sajtó hangsúlyozza, hogy Japán benyomulása Indokínába csakis Kína ellen irányul. Ezzel szemben azonban Francia-Indokina oly központ, amelyet műveletek céljaira éppen olyan jól lehet használni Kína ellen, mint Holland-India, a Filippini szigetek és az angol hollandi és amerikai engedményes területek ellen.

Felmerül azonban a kérdés: Miért határozta el magát Japán — amely még nem tudta lezárni a kínai háborút — Indokina megszállására, amivel kitétte magát annak, hogy az Egyesült-Államok és Anglia szoros együttműködése jöhet létre, amely nem szorítkozik kizárólag az Atlanti Óceánra, hanem kiterjed a Csendes Óceánra is.

Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy a jelenlegi angol-amerikai megbeszélések során szóba került Szingapur átengedése az Egyesült-Államoknak. A Csendes Óceán nyugati részének hegemoniájáért folyó küzdelemben Japán az Egyesült-Államok erős ellenállására számít és éppen ezért igyekszik hadászati pontjait megerősíteni.

Japán benyomulása Indokínába — fejezi be cikkét a „Pravda” — tanúságtétel amellel, hogy a Csendes Óceánon mindinkább erősebb tevékenység észlelhető, ami azt jelenti, hogy ez az óceán a második imperialista háború színhelye lesz. (Rador.)

Még nem tisztázódott az indokina-i helyzet

Tokió. A külügyminiszterium szóvivője kijelentette, hogy Hull amerikai külügyi államtitkár nyilatkozatára nem hajlandó reflektálni. A Baudoin francia külügyminiszter és DeGoux telegenagy, Indokina kormányzója, minden felvilágosítást megadtak a kérdésben. Az újságírók megkérdezték a japán diplomatát, vajjon Tokióban sejtik-e, hogy milyen ellenrendszabályok várhatóak

Amerika részéről, — erre a kérdésre azonban a külügyminiszterium szóvivője nem felelt.

Az Indokínában lévő katonai helyzetére vonatkozólag azt válaszolta a diplomata, hogy miután onnan nehézkesen érkeznek hírek, a helyzet még egyáltalán nem világos. Olyan értesülések vannak a japán sajtóban, hogy még harcok dúlnak. Ezzel szemben katonai forrásból Tokióban azt állítják, hogy az ellenségeskedések már megszűntek.

Tokió. A Szeifanji tokiói levelezője közli, hogy Japán hivatalosan így indokolja indokina-i lépését:

— Indokínán át fegyvercsempészség folyt azzal a céllal, hogy a kínai hadsereget fegyverrel lássák el. Amikor a japánok Sanghajt és Hongkongot elhódították, a két ország közötti keresztlú folyó fegyvercsempészség, Indokínában a határ nyitva volt Kína felé és azon keresztül a kínai hadsereg nagyszámú fegyvert kapott. Ez az eljárás sértette Japán érdekeit, amelynek minden joga megvolt ahhoz, hogy elfoglalja a Kínával határos indokina-i területet.

Sziámi csapatok vonultak Indokínába (?)

Newyork. (Rador.) Az „Associated Press” linal hírforrásra hivatkozva azt írja, hogy minden valószínűség szerint a sziámi csapatok beayomulnak Francia-Indokina területére.

Japán tiltakozás a szingapuri letartóztatás miatt

Tokio. A Japán külügyminiszterium szóvivője nyilatkozott arról a tiltakozásról, amelyet a tokiói angol nagykövetnek nyújtottak át. A japán külügyminiszter — mint az informátor mondja — megmagyarázta az angol nagykövetnek, hogy különbséget kell tenni a Szingapurban letartóztatott japánok és a Japánban angol gyanúsítottak ellen eszközölt letartóztatások között. Szingapurban súlyos sérelem érte Japán tekintélyét, amennyiben egy konzulatusi tisztviselő is szerepel a letartóztatottak között. Az angolok behatoltak a területenkívüliséget élvező japán konzulatus palotájába és lepecsételték a konzulatus vasszerényét. Később az angolok kijelentették a nagykövet útján, hogy tévedés történt, sőt arról is értesítették a japán külügyminisztert, hogy a letartóztatott 8 japánból hatot szabadon bocsátottak.

Kétmilliárd dollár értékű rendelést tett eddig Anglia az USA-ban

Stockhomból jelenti a Stefani-ügynökség: A Londonban letelepedett svéd pénzügyi szakértők azt hiszik, hogy 1939 szeptember 1-től 1940 szeptember 1-ig Anglia összesen kétmilliárd dollár értékű vásárlást eszközölt az Egyesült Államokban. Ennek az összegnek több mint a felét renálógép megrendelésekre fordították. A svéd pénzügyi szakértők szerint eddig az Egyesült Államokból csak 500 millió dollár értékű árut küldtek Angliába (Rador.)

Tervezet készül

Európai gazdasági megszervezéséről

Olasz lap ismerteti a német-olasz gazdasági terv részleteit

A „Relazioni Internazionali” című lap legutóbbi számában részletes cikket közöl Európa gazdasági újjászervezéséről és az erre vonatkozó tervet a következő pontokban foglalja össze:

1. Európa új gazdasági megszervezettsége felé halad, amely két konstelláción alapszik és ezeket közös politikai és erkölcsi fellegés köti össze. Az egyik központja Rómában, a másik központja pedig Berlinben van.

2. A tengely győzelmének eredményeképpen az új gazdasági megszervezés hasznát és jótétét jelent az egész kontinens, de a többi kontinensek számára is.

3. Olaszországot és Németországot nemcsak a katonai győzelem jogosítja fel ennek a történelmi hivatásnak teljesítésére, hanem két megerősödött torradalom társadalmi értéke és eddigi eredménye is. Ezek a körülmények teszik indokoltá gazdasági és társadalmi szempontból azt, hogy Róma és Berlin közös életeret szervezzenek.

4. A nemzetiségi elv, amelyet a versaillesi egyezmény nyomán a legkisebb csoportokra is alkalmazták, a gyakorlat szerint ellentétben áll azokkal az elvekkel, amelyek figyelembevétel nélkül egy modern állam nem lehet életképes.

5. Bár a formai szuverénitást kielégítette ezeknek a kis csoportoknak érthető törekvéseit, ez a rendszer anakronizmust jelentett az új nemzettek, valamint a régi kis nemzetek közül egyesek számára, tekintettel arra, hogy ennek következtében Európát kis egységekre osztották, amelyek tulajdonképpen Franciaország és Anglia vazallus-államai voltak. Ezeknek a kis egységeknek katonai szempontból olyan erőfeszítéseket kellett hennők, amelyek nem voltak összhangban lehetőségeikkel és amelyek megvalósításuk esetén sem feleltek meg egy modern háború követelményeinek. Gazdasági szempontból ezek az államok nem ismertek sem jólétet, sem biztonságot, külkereskedelmi lehetőségeik pedig rendkívül korlátozottak voltak.

6. Széles gazdasági zóna létesítése, amely új politikai csoportosulásokat születtehhez fűződik, a résztvevő államok számára több levegőt biztosít, az egyén számára pedig szélesebb körű tevékenységet.

7. A tengely eddigi gyakorlati eredményei és a tengely hatalma a háború befejezése után biztosítják a politikai békét. Az osztályharc megszűnésével, a társadalmi béke és rend helyreállításával a nagy tömegek fellendülése következik, amit elsősorban a termelés jobb elosztása és a kontinensek közötti szállítási kiépítése idéz elő.

8. Az új gazdasági szervezés megelégedést teremt majd az európai kontinensen és ugyanakkor megvédi a kívülről fenyegető veszedelmektől. Az 1940. évi blokád, amely egész Európára kiterjed, mindenkivel megértette az európai önállóság szükségességét, mintahogyan 1936-ban a szankciók az olaszországi önállóság megvalósítására vezettek.

9. Az új gazdasági rend fokozza bizonyos területeken a termelést és elősegíti a bányakiaknázások fejlesztését is. Mindenütt gondoskodnak a legelőnyösebb iparágak fejlődéséről. A mezőgazdasági államokban elsősorban a mezőgazdasági ipar fejlődésére lesz kitérés. Ugyanakkor gondoskodnak az európai államok közötti árucseréről. Ezeknek az államoknak nagyobb szükségük van arra, hogy munkájukat és termékeik értékesítését biztosítsák, semhogy elfogadják az angol-francia kölcsönök rendszerét. Ezekből a kölcsönökből külföldi árut kellett vásárolniuk és így módon tulajdonképpen azoknak az államoknak adták munkát, amelvektől az árukat vásárolták.

10. Így módon még nem születik meg azonnal az európai gazdasági egység. Azonban már most is két csoport emelkedik előtérbe Rómával és Berlinnel az élen és ezek a csoportok szorosan együttműködnek az európai gazdasági együttműködés megszervezésében. Németország ugye mezőgazdasági, mint ipari szempontból nagy gazdasági erővel rendelkezik s ha új életerét is figyelembe vesszük, megállapítható, hogy megfelelő mennyiségű élelmiszerral, szénnel, vassal és más fémekkel valamint fával rendelkezik. A román petroleum bevitele megfelelőképpen egészíti ki Németország szintetikus benzinyártását. Előreláthatólag a jelenlegi német iparágakhoz nagyobb is csatlakoznak. Így tehát Németország

erőfeszítéseit megérdemelt siker kíséri és a birodalom nyugodtan tekinthet jövője elé.

11. Olaszország az ipari fejlődés szempontjából fiatalabb és új életere nem biztosítja majd számára olyan importárak előnyét, mint a petroleum. Ennek ellenére Olaszország gazdasági függetlensége lényegesen megjavult. A fasisztus irányítása mellett egy mezőgazdasági, mint ipari téren már eddig is jelentős eredményeket ért el és bizonyosságot tett arról, hogy felkészültségét vállalhat, azon államokkal szemben, amelyek az olasz gazdaságpolitikai rendszerbe kapcsolódnak be. Előreláthatólag fejlődésnek indul az olasz kereskedelmi tengerészet, a hajógyártás, valamint

a kisipar is. Sem Németországban, sem Nagybritániában, sem pedig Franciaországban mincselek olyan különbségek ezen országok egyes területei között, mint Olaszország északi és déli rész között. Az ipari fejlődés lehetővé teszi majd Dél-Olaszország lakossága életszínvonalának emelését is.

12. Európa új gazdasági szervezésére vonatkozóan a szükséges terv teljes részleteiben rövidesen elkészül. Ez a terv bizonyosságot tesz arról, hogy azt az autarchiát, amelyet Mussolini hirdetett, a leghatározottabban folytatni kell, mert ez nem csak gazdasági támasza a fasiszta Olaszországnak, hanem politikai és erkölcsi támasza is, amely a fasiszta-rendszer alapját képező társadalmi igazsághoz vezet. Az ország iparfejlődése, valamint az árucserre fokozása összhangba hozható az autarchiával és Európa új gazdasági szervezetével. Olaszország nagy súlyt fektet ipari fejlődésére és ez a fejlődés egyrészt Olaszország belső szükségleteivel, valamint az azal a hivatással indokolható, amely a győzelem következtében Olaszországra hárul.

SPORT KOZLONY

A Rapid—Ripensia-mérkőzés a nemzeti bajnokság harmadik fordulójának főeseménye

A Gloria Craiovanban vendégszerepel

A nemzeti bajnokság harmadik fordulója érdekes mérkőzéseket tartalmaz és a műsor, amelyet már tegnap közöltünk, a következő:

FC Craiova—Gloria
Rapid—Ripensia
U. Tricolor—Venus
UDR—Mica
Gloria CFR—FC Ploesti
FC Braila—Sp. Studentesc.

Craiovan a Gloria csapata vendégszerepel és ellenfele a technikailag nem túlságosan képzett, de kemény és otthonában rendkívül veszedelmes FC Craiova lesz. A craiovai csapat nem lebecsülendő ellenfél és a Gloriának jóval többet kell nyujtania, mint eddigi mérkőzésein, ha a siker reményével akarja felvenni a küzdelmet. **Tippünk 2:2.**

Bucurestiben kerül lebonyolításra a forduló főeseménye: a Rapid a bajnokságban vezető Ripensiat látja vendégül. A Ripensia nagy formában van, de ha a Rapid megismétli aradi játékát,

ugy győzelme aligha maradhat el. **Tippünk is 3:1 arányú Rapid győzelem.**

Ugvancsak Bucurestiben mérkőzik az U. Tricolor a tavalyi bajnok Venussal. A Venus ugyan pontot veszített a Gloria CFR ellen, de valószínűleg ez csak átmeneti gyengeség volt és ezuttal a Venus biztos győzelmére várható. **Tippünk 4:2.**

Resitan az UDR és a Mica mérkőznek a bajnoki pontokért. A bradi csapat megerősödött és rendkívül kemény ellenfele lesz az otthonában nehezen legyőzhető UDR-nek is. Az UDR csak minimálisan győzhet s **tippünk is mindössze 2:1 az UDR javára.**

Galatiban a Gloria CFR az UDR ellen győztes FC Ploesti csapatával mér össze erejét a bajnoki pontokért. Rendkívül kemény küzdelem után döntetlen eredmény várható. **Tippünk 1:1.**

Braillában a bucarestii diákcsoport szerepel és a bajnokság sereghajtójának még otthonában is kevés reménye lehet a sikerre. A Sp. Studentesc biztos győzelmére igen valószínű. **Tippünk 4:1.**

Teniszbajnokságot nyert a Farkas—Craznic dr. pár

Bucuresti. Az országos teniszbajnokságban tegnap a legtöbb számban a döntőket bonyolították le és a másodosztályú férfi párosban az aradi Farkas—Craznic dr. pár nyerte meg az országos bajnokságot. A férfi egyes elsőosztályú versenyt Tanasescu a női egyest Bereczky nyerte meg. Az eredmények a következők:

Férfi egyes I. oszt.: Tanasescu—Schmidt 6:4, 6:3, 3:6, 7:5.

Női egyes I. oszt.: Bereczky—Wertheim 6:2, 6:3.

Férfi egyes II. oszt.: Racovita—Cosmovici 6:2, 4:3, w. o.

Férfi páros II. oszt.: Craznic dr. Farkas—Cosmovici, Racovita 8:6, 3:6, 8:6.

Válogatott mérkőzések német-országi városokban

Berlin. Több németországi városban válogatott válogatott mérkőzést bonyolítottak le és két helyen olasz városi válogatottak is szerepeltek. Az eredmények a következők:

BERLIN—MILANO 3:2 (2:2). Berlinben ötvenezet néző előtt mérkőzött meg a két város válogatott csapata és a németek minimálisan győztek.

ROMA—MÜNCHEN 1:0 (1:0). Münchenben Róma válogatott csapata nagy harc után győzött.

BÉCS—STÜTTGART 6:3 (3:2). Bécsben folyt a mérkőzés, amelyen a győztesek góljait Hahnemann, Binder, Pesser és Decker, a veszteséket Walz és Coohnen osztokozták.

PRAGA—BRÜNN 8:3 (2:2). A Prágában meg tartott mérkőzésen a drágaiak fölényesen győztek.

A jugoszláv sajtó elismeri a kettős román győzelem jogosságát

A jugoszláv sajtó, valamint a napilapok hosszasan foglalkoznak a jugoszláv válogatott csapatok vasárnapi kettős vereségével. A jugoszláv sajtó véleménye szerint a mérkőzések igen gyenge színvonalon mozogtak. A japok elismerik a román győzelem vitán felüli jogosságát, de főben így a Vreme is, a rossz válogatásnak tulajdonítja a jugoszláv vereséget. A Politika szerint az ifjúsági válogatottak mérkőzése sokkal érdekesebb volt, mint az A. válogatott csapatoké. A lap a román játékosok közül David, Sijvat és Bogdan játékaikat dicséri.

A Victoria helyet kért az A) ligában és október 6-ig kész meg szervezni csapatát

Cojocarul jelkés, a kolozsvári Victoria vezetője Bucurestibe érkezett, ahol illejekes tárgyalások kezdett a nagymultu egyesület újja szervezésére vonatkozólag. A Victoria vezetői Cojocarul jelkészel élükön, emiékrajot nyujtottak át a szövetségnek, amelyben kérik, hogy szabjanak ki türelmi időt az egyesület újja szervezésére. Ez alatt a türelmi idő alatt az egyesület játékosait nem igazolhatja egyetlen egyesület sem. A Victoria ezenkívül mutatja és a román sport körül kifejtett tevékenysége alapján helyet kért az A. ligában és vezetői kötelezték magukat, hogy október 6-án készszen kiálljanak mérkőzésre. Cojocarul jelkés már el is utazott Bucurestiből, hogy a Victoria-játékosokat az ország különböző részeiből összegyűjtse.

Érdekes levélváltás Nicolae Iorga és I. Al. Bratescu-Voinesti között

A Porunca Vremii tegnapi számában közli azt a levelet, amelyet Nicolae Iorga intézett 1940 szeptember 20-án Bratescu-Voinestihez. Ez a levél a következő:

„Mélyen tisztelt kartárs ur!

Olvastam a Porunca Vremii-ben megjelent cikket és nincs szándékom vitatkozni azokon a politikai problémákon amelyekkel Ön foglalkozik.

Ohajtom azonban megtudni, aml jövőbeni baráti kapcsolatainkat illeti, hogy Önnek annál az újságnál való együttműködése, amely az ellenem irányuló merényletre izgat, azt jelenti-e, hogy Ön is egy véleményen van az ellenem indított hadjáratot illetően, vagy sem.

Fogadjon üdvözlémet. N. IORGA.”

I. Al. Bratescu-Voinesti Nicolae Iorga levelére a következő választ küldte:

„Tisztelt Iorga ur!

A Porunca Vremii-nél való közreműködésem annak a ténynek tulajdonítandó, hogy ez az egyedüli újság amely több mint tíz éve megszakítás nélkül és teljes odaadással harcol az ellen a veszély ellen, amelynek tekintetbe nem vétele a politikai személyiségek egyrésze által, bűnböské tette azokat, amint azt az a mélység is tanúsítja, amelybe szegény Franciaország zuhant.

Az Ön levelében foglalt kérdés meglen és elsomorít. Engem nem vonhatnak felelősségre másért, mint azért amit írok és amit aláírok.

Jól tudom — és remélem, Ön is tudja — hogy mindabban, amit írtam, egyetlen egy sor sincs, amely az Ön iránti bizszolet hiányát igazolná részemről.

A mai napok mostohaasága és keserősége egyáltalán nem változtatták meg az Ön iránti érzelmeimet. Maradok forró kézzel szorítással.

1940 szeptember 22.

I. AL. BRATESCU-VOINESTI.”

TEKESPORT

AZ INFRATIREA EGYÉNI ÉS HARMAS CSAPATVERSENYE ujszerű érdekességgel szolgál. A szombat este és vasárnap egész nap-n tartó versenyen, amelynek egyéni száma úgy fertőzik, mint nők részére van kizárva, a férfiak hat, a nők pedig három tisztelt díjazásban részesülnek. Az érdekesség a hármas csapatverseny, melyben a csapat mindhárom tagja 27—27 dobást eszközöl, olyképpen, hogy minden egyes fára 3—3 dobást végez. A legtöbb faeredményt elérő három csapat nyer díjazást. E versenyre tehát minden egyesület legjobb, egyes fákra játszani tudó játékosait állítja egymással szembe. A verseny az ujonnan felavatott Transilvania pályán kerül lebonyolításra.

AZ AAC EGYÉNI VERSENYE ugyancsak szombaton este és vasárnap kerül lebonyolításra az AAC ketfős versenypályáján, mely alkalommal az atléták a már fölük megszokott értékes tisztelt díjakkal jutalmazták a verseny hat legjobb eredményeit elért versenyzőket.

A TEKE CSAPATBAJNOKSÁG HARMADIK FORDULÓJÁBAN ismét érdekes mérkőzések kerülnek lejátszásra és elkeseredett küzdelmek várhatók annál is inkább, mert több, eddig távollevő játékos visszatéréseivel egyesületeink megerősödtek. A vasárnapi mérkőzések játékosoztatása és időpontja a következő:

Infrairea—Metalurgistul, Trans. pálya, 5 óra.
AAC—Transilvania, AAC pálya, d. u. 6 óra.
Fortuna—Gutenber, Fortuna pálya, 5 óra.
Tricolor—Prietenii, Tricolor pálya, d. u. 7 óra.
Az AAC pályán d. u. 5 órakor az AAC—Transilvania B. csapatai barátságos mérkőzést játszanak.

HATOS CSAPATOKKAL JATSAK LE A KERÜLETI BAJNOKSÁGOT. Mint értesülünk, a kerület megalkulása után elrendeli a kerületi csapatbajnokság és az egyéni bajnokságok lejátszását. A szabályok szerint a kerületi csapatbajnokságot, mint más kerületekben is, hatos csapatok részére írják ki és pedig olyanképpen, hogy a páratlan számú menetekben minden játékos feliből indul és három dobást tesz vörzsfára, míg a páros számú menetekben minden játékos, minden dobása felbe történik. Az egyéni versenyekben minden játékos 25 dobást tesz vörzsfára, 25 dobást pedig minden dobást felbe. A csapatbajnokságban minden egyesület három legjobb egyéni játékosát nevezheti be.

Az aradi egyesületek megkísérik engedélyt szerezni, hogy ez évet még a megszokott módszer szerint — tizenkettes csapatokkal, négy menetben, vörzsfára — játszassák le, bár ez az országos bajnokságban résztvevő kerületi bajnok részére hátrányt fog jelenteni.

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A newyorki tőzsdén esnek az árfolyamok, Amerikában továbbra is tart a konjunktura

A newyorki tőzsde teljesen az Anglia fölötti gigantikus légi csata hatása alatt áll. Az ismételt német támadások eredményeinek hatása alatt a newyorki tőzsdén az árfolyamok már az elmúlt hét végén visszaestek. Különösen nagy árfolyamvesztéseket szenvedtek az amerikai fegyverkezési gyárak, a repülőgépipar és az automobilizemek papírjai. Ugyancsak visszaestek azon vállalati részvények árfolyamai, amelyeknek a londoni piacon érdeklődésig vannak és a kanadai vállalatok részvényeinek árfolyama visszaesett. Az árfolyamcsökkenések általában 5 százalékosak tesznek ki.

A három hetes hossz után bekövetkezett árfolyamvesztések annál meglepőbbek, merthelyszen az általános konjunkturára való tekintettel a Wall Streetnek minden oka meg lenne az elégedettségre. Az amerikai gazdasági életben ugyanis látható fellendülés tapasztalható. Az első

helyen természetesen a fegyverkezési ipar áll, így mindenek előtt a repülőgépipar, amely már reggen nem tud eleget tenni az egyre növekvő rendeléseknek. A nyers-vastermelés augusztusban 4.24 millió tonnával újabb rekordot ért el a júliusi 4.05 millió tonnás és az 1939. augusztusai 2.66 millió tonnás termeléssel szemben. A nyersacél termelés 6.03 millió tonna volt, míg a múlt év augusztusában csupán 3.82 millió tonnát tett ki. Ezzel ez az iparág már el is érte teljesítőképessége határát és az érdekelt vállalatok a növekvő belvárosi fegyverkezésre való tekintettel csak későbbi határidőben tudnak a magánfelek rendeléseinek eleget tenni. Ugyancsak fellendülést mutat a gépkocsipar is és annak ellenére hogy a termelés úgy az elmúlt évben és idén is szaporodott a legnagyobb amerikai gépkocsikonsumern elnöke 1941-re újabb 10—20 százalékos emelkedést vár.

Az EMGE Timisoara-i tagozata mozgalmat szervez a természeti csapások által sújtott lakosság megsegítésére

A banati magyar szórvány egyes falvaiban elszomorító kép tárul az ember szeme elé. Természeti csapások és rendkívül körülmények egész sora játszott közre, hogy meghiusuljon a termésbe vetett remény. Különösen tragikus a severinmegyei telepességek helyzete. Itt a rendkívül kedvezőtlen időjárás, a sűrű esőzések és szokatlan hideg következtében a búzatermés még az amugy is kedvezőtlen banati átlagnál is katasztrofálisabb. Átlagosan holdanként huszonöt-száz kiló buza termett, ami ugyszólván vetőmagra sem elegendő. Semmivé vált a lakosság utolsó reménye: a tengertermés is. A termés nem érett be és így a legtöbb helyen kivágni kényszerültek. Ilyen körülmények között az állatállomány fenntartásához szükséges takarmánnyal sem rendelkezik a gazdák nagy többsége. A lakosság takarmány hiányában állatállományának eladására kényszerül és a fentemlített községekben vannak udvarok, ahol már baromfi sem látható.

Az EMGE banati kirendeltsége nagyszabású gyűjtési mozgalmat indított, hogy a szükségben levő falvakat megmentse a teljes pusztulástól.

— Miután a központtól elszakadtunk és támogatására nem számíthatunk, a magunk erejére támaszkodva indítottunk gyűjtést — mondotta érdeklődésünkre Medgyessy István titkár. — Elsősorban a Timisoarához közelebb fekvő községekhez fordultunk támogatásért, minthogy ezek szerencsés földrajzi fekvésük-nél fogva aránylag kedvezőbb helyzetben vannak, aminek az a magyarázata, hogy a gabonatermesztésről már régebben áttértek a jövedelmezőbb kertészkedésre és állattartásra. Remélem, hogy a felszólítás eredményes lesz, mert elsőrendű kötelesség, hogy az önhibájukon kívül végzetes nehézségek közé jutott községek lakóin segítsünk. A legfontosabb, hogy vetőmagot és takarmányt biztosítsunk számukra a tél idejére. A telepes községek lakossága ebben az évben ugyszólván semmit nem termelt. A tengerit ki kellett vágniok és takarmánykészletük teljesen kifogyott. A téli hónapok a legsúlyosabb megpróbáltatásokkal fenyegetik a szórványközségek lakosságát. Az EGE banati vezetőségére és az egész banati magyar társadalomra nagy feladatok várnak a természeti csapások által sújtott községek lakóinak a megsegítése terén.

Értesülésünk szerint az EGE által indított gyűjtési mozgalom általános visszhangot keltett a timisoarai falvak lakossága körében

és minden remény megvan arra, hogy a magyar közösség tudatának ez alkalommal gyakorlati eredményei lesznek.

Új intézkedés a tőzsdéi áruügyletek után járó 2 százalékos illeték alkalmazásáról

Azok a kereskedelmi és iparkamarák, amelyek körzetében gabona- és árutőzsdék is működnek, közbenjárta a pénzügyminisztériumban annak érdekében, hogy könnyítéseket engedélyezzen a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték behajtásánál. A miniszteriumhoz benvújtott emlékiratban rámutattak arra, hogy a 2 százalékos illetéknek a tőzsdéi kimutatásokon (borderoukon) való lerovása nehézségeket okoz és ezért azt kérték, hogy az említett bélyeget a szállítási jegyzékekre vagy az árut kísérő számlákra ragasztassák.

Ennek a kérésnek megfelelően a miniszterium most úgy intézkedett, hogy a gabonamezők vagy más árucikkek tőzsdéi eladása esetében is a szállítási jegyzékekre vagy számlákra ragasszák a 2 százalékos bélyeget.

— Befejezéshez közelednek a román-török kereskedelmi tárgyalások, Istanbulban néhány napja tárgyalások folynak a jelenlegi román-török gazdasági és fizetési egyezmény módosítása érdekében. Ezek a tárgyalások rövidesen befejezést nyernek. A megállapodás értelmében Románia petroleum- és fűrészfát szállít Törökországnak, ahonnan viszont gyapotot és egyben nyersanyagokat vásárol.

— A vándorellenőrző csoportok felügyelői hagylák jóvá a jövőben az eltűnt vagy elhunyt személyek adójának leírását. A pénzügyminiszter legutóbb rendelkezést adott ki, amelynek értelmében az eltűnt, elhunyt vagy pedig vagyontalannak nyilvánított személyek adójának leírását a jövőben a megszüntetett kerületi felügyelőségek vezetői helyett a vándorellenőrző csoportok felügyelői hagylák jóvá. Abban az esetben ha ezek a felügyelők az adóleírást megtagadják, a kiegészített ügyiratokat újból elélik lehet terjeszteni, újabb visszautatás esetén pedig az iratokat megfelelő indokolással és a helyzet részletes ismertetésével a pénzügyminisztérium elé kell terjeszteni, amely végső fokon dönt az ilyen ügyekben.

— Az iparvállalatok petroleumtermékekkel való ellátása. Az UGIR, a gyáriparosok szövetségének központja felhívást intézett a vállalatokhoz, hogy közöljék vele mindazokat a nehézségeket, amelyeket a petroleumtermékek szállításánál tapasztalnak, egyben közöljék jelenlegi tartályaik irtartalmát, valamint azt is, hogy ezeknek a tartályoknak megtöltése esetén mennyit ideig rendelkeznek az üzemük működéséhez szükséges petroleumtermékekkel. Végül az UGIR gyakorlati javaslatokat kér az egyes iparvállalatoktól arra vonatkozóan, hogy milyen előterjesztést tegyen a kormány illetékes ténnyezőinek annak érdekében, hogy a lehető legrövidebb időn belül ideiglenes tartályokat készíthessenek minél nagyobb mennyiségű petroleumterméknek az egyes vállalatoknál való elhelyezése és elrakározása végett.

Legújabb jelentéseink:

Antonescu Ion tábornok, államvezető rendeletére

Haláluk után kitüntetik a szeptember 4-iki határincidens áldozatait

Bucuresti. Hivatalos közlés katonáink kiváló harci készségéről és vitézségéről.

Ez év szeptember 4-én délután 4 órakor a határ mentén véres incidens játszódott le egy határvédő osztag és két ellenséges szakasz között. Lades Dumitru hadnagy, a mi határvédőnk parancsnoka a határsértő ellenséges osztagot felszólította, majd miután a felszólítás nem használt gépfegyvertűzet nyitott rájuk. A túlerőben levő ellenséggel egyenlőtlen harc fejlődött ki, mégis a mieinknek sikerült az ellenséget — mely 9 halottat és számos súlyos sebesültet hagyott a tét helyén — átűzni a határon. Azonban katonáink vitézségét Lades hadnagy és 5 gránicsárunk életeréje fizette meg. Mindezt ékesen bizonyítja népünk vitézségét, hazafiaságát, Ion Antonescu tábornok, államvezető, ezzel

kapcsolatban elrendelte:

1. Az egész hadsereg előtt hadparancsban kell megemlékezni Lades Dumitru hadnagy, Nițu Gheorghie, Tamas Mihai szakaszvezetők, Mocan Pavel káplár, Puterbe Josif őrvezető és Balan Vasile közlegény hősi haláláról, nemkülönbön a megsebesült Alcanie Alexandru szakaszvezető, Puciu Mihai, Oricescu Mihai káplárok, Daran Joan és Taran Petre őrvezetők hősiességéről.

2. Tamas Mihai özvegyének állami nyugdíjat kell folyósítani.

3. A hősi halottakat és sebesülteket legfelsőbb kitüntetésre kell felterjeszteni.

Bucuresti, 1940. szeptember 25.

ION ANTONESCU

Egész éjszakán át hajnalig tartott a London elleni újabb légitámadás

Berlin. (Rador.) A német hadsereg főparancsnoksága jelent: Felderítő és bombavető légi egységeink felderítő és támadó repülőgépeket eszközöltek London és más katonai célpontok felett.

Folkstone környékén szétromboltuk a vasúti vonalakat és berendezéseket, Southamptonban pedig egy repülőgépgyárat roncsoltunk meg.

Hastingsban, Newhavenben és Brightonban kikötőberendezéseket érték találatok. A megtorló támadások.

London és más célpontok ellen az éj bűntől hajnalig tartottak.

Liverpool és Cardiff kikötőinek berendezéseit is bombáztuk, különösen vasúti vonalakat és kikötő-

felszereléseket. Tegnap az ellenség 18 repülőgépet vesztett légi harcban, kegyét pedig a földön sem mislítettünk meg. Négy német repülőgép hiányzik.

London. (Rador.) Az angol légügyi minisztérium a következőket közli: Az éjszaka folyamán az ellenség folytatta Nagybritannia elleni támadásait. Bár a támadás központja London volt, élénk tevékenységet fejtettek ki Anglia és Skócia más részei fölött is. London számos kerületére ötletszerűen dobtak le nagykaliberű robbanó és gyújtó bombákat. A tüzeket rövid idő alatt sikerült elszigetelni. A bombázás az épületekben jelentős károkat okozott. London közelében több kórházat felgyújtottak és ezek közül négy kórházban sikerült a tüzet eloltani. A bombázásnak több halott áldozata volt, a pontos számadatak azonban egyelőre ismeretlenek.

Kigyulladt a gibraltári arzenál

Tangerből jelentik: Algeriasból érkezett jelentések szerint Gibraltárnak a francia repülőgépek által történt bombázása során egy óriás-cirkálót súlyosan megrongáltak és több hajót elsüllyesztettek.

Madridból jelentik: A DNB tudósítója közli La Lineából: Tizenegy óra 30 perctől kezdve ismeretlen nemzetiségű repülőgépek egymást követő hullámokban támadták a gibraltári erődöt. Azt hiszik, hogy

a támadást francia repülőgépek hajtották végre.

La Lineából megfigyelték, hogy Gibraltárban egy angol hadihajót több kereskedelmi és halászhajóval együtt találat ért. Az angol léghajó tüzéség heves ellenállást fejtett ki, azonban eredménytelenül. A bombák a dokkokra, a javítóműhelyekre, a kikötő berendezésére és a város belső területére estek. A támadások nyomán számos tüzvész keletkezett.

A spanyol hatóságok Gibraltár felé a határt lezárták. La Linea lakói a légitámadásokat a házak tetőiről figyelték, később azonban kénytelenek voltak az óvóhelyekre menekülni, mert az angol léghajók bombáinak szilánkjai spanyol területre is áttutottak.

Algecirasi jelentés szerint Gibraltár bombázása tovább folyik. (Rador.)

Vichyből jelentik: A francia hadügyminisztérium hivatalosan jelenti, hogy a dakari angol támadásra történt ellenrendszabály során

a francia repülő 45 tonna bombát dobtak szeptember 24-én délután 13 és 15 órák között Gibraltárra.

A bombák felgyújtották a nagy arzenált összes melléképületeivel együtt és az erőd számos helyén nagy tüzeket okoztak. Az angol légvédelem tehetetlen volt a támadás ellen.

Madridból jelentik: A spanyol sajtó a legnagyobb felháborodás hangján emlékezik meg a dakari merénylőtről, melyet a francia állam egysége és gyarmat-birodalma ellen intézett az egykori szövetséges, megszegve szavát, hogy nem fog a jövőben franciát francia ellen felhasználni.

Algecirásból jelentik: A gibraltári bombázások eredményeképpen a füstoszlopok 5 mérföldnyire láthatók, a lángok pedig a tüzvészek nyomán még most is fennen lobognak.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094 számú 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, elűntt, egyének, vagy tárgyak hirdetése hirdető és gyógyhely-hirdetések szavanként 1 leu. Ezvél apróhirdet és szavanként 2 leu. A fenti rendelkezés értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

OKTATÁS

Francia, német, román nyelvórákat, zongora, hegedűórákat adunk házakhoz kijárva, 100 leiert havonta. Cimeket a kiadóba kérünk. 4808

Tangóharmonikát tanítok külföldi módszer szerint. Lányi, Bul. Carol I 45. emelet. 4742

ELLÁTÁS

Román uricsalád teljes ellátásra vállal jobb családból való diákleányt. Cim: Minervei 2. 4392

ALKALMAZÁST KERES

Román tanítást, bármilyen állást, perfect gépirással vállal etnikai román. Coroiu, Filipescu 14. 4774

Román, francia és magyar konyhához elsőrendű szakácsnő, hosszabb bizonyítvánnyal, állást keres elsejére. Cimet kérem a kiadóba leadni. 4801

Ugyes házivarrónő ajánlkozik házakhoz, olcsón és szépen dolgozik. Cim a kiadóban. 4807

ALKALMAZÁST NYER

Intelligens német kisasszony gyermekkekhez felvétetik október 15-re. Cim a kiadóban. 4796

Jól főző minden felvételük. Str. Moise Nicoara 12. II. 5. 4810

Munkásteányok felvételük. Str. Brumarel 20—22.

Háztartás minden ágában jártas nőt keresek ki állásba menne Konstantinápolyba. Cim: Iparos Otthon. 4794

Főzni tudó mindenest jó bizonyítvánnyal felveszek. Rosenberg. Grigorie Alexandrescu 7. 4803

Kiszolgáló kisasszonyt azonnalra. bejárónőt elsejére keresek cukrászdába. Reg. Ferdinand 59. 4803

Főzni tudó mindenest elsejére felvételük. Romul Veliciu 15. 4804

Keresek megbízható, ügyes bejárónőt. Cim a kiadóban. 4740

Szobaleány uriházhoz jó bizonyítvánnyal azonnalra kerestetik. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Két butorozott szobát fürdőszoba használattal keresek október elsejére. Cimeket a kiadóba kérek. 4792

Elegáns butorozott szoba különbejáratú, fürdőszobával, vagy fürdőszoba használatú a város központjában azonnalra kerestetik. Cimeket „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérek. 4751

Különbejárta butorozott szoba, közvetlen fürdőszobával 1—2 személy részére, esélytel teljes ellátással kiadó. Eminescu 20—22. ajtó 4. 4802

Egy szoba, előszoba, fürdőszoba garcon lakást keresek azonnalra. Cimeket a kiadóba kérek. 4792

VÉTEL — ELADÁS

Veszek légszokrényt, 12 személyes porcellán és kristály-szervizet. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 4791

Stabil motor, 8—12 HP megvételre kerestetik sürgösen. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 4773

Sima sárga nyersvászón, 75 centiméter széles, sűrű, vastag minőség. Igen alkalmas rolettának, ponyvának, napellenzőnek, vagy más célra, 95 lei méterje Kosminsky Emeric textilcégnél, Str. Metianu 5. 4809

Kitűnő hegyaljai bor literje 28 lei, 5 liter vételnél 25 lei, Ioan Calvin-u. 32. 4812

Használt, eredeti Aragáz-resót, két langut, megvételre keresek. Cimeket a kiadóba. 4800

Vadonatú osempe asztal, sparherdt sürgösen eladó. Cim: Bul. Reg. Ferdinand 51. Krebsz-festőde. 4782

Készpénzért

keresek megbízóim részére modern szobaberendezéseket és egyes butoradarabokat, keleti, helyben készített perzsaszőnyegeket, gyári szőnyegeket, ezüst- és disztárvyakat. Ajánlok perzsaszőnyegeket, butorokat stb.

Salgóné bizományi üzlet, Calea Banatului 2.

Butorait, eladó dolgait megvesszük magas árrban Tempo, Palatul Fischer Eliz. Zalogcéduláját olcsón továbbítjuk. Flólegyet nyújtunk. 4601

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árkokozatban. HÁZAK, TELKEK FÖLDEK SZŐLŐK. HATSCHER ingatlanforgalmiroda, Arad Bul. Carol 46 (Lakás ugyanott) Telefon: 16—95. 1505

Eladó egy magánház, 2 szoba, fürdőszoba, üvegezett terras. Str. Mátásár 37. Tisztviselőtelep. 4687

Kétszobás magánház, 3x1 szoba, konyha bérház eladó. Serban Voda-uca 11. 4797

Eladó egy magánház, 2 szoba, fürdőszoba, üvegezett terras. Str. Mátásár 37. Tisztviselőtelep. 4687

Elcserelemnem vagy eladnám 2 szobás váradi új házamat, mellékkelhelyiségekkel, 300.000 lei értékben, 7 és fél nagyhold földemet a váradi határban. Érdeklődni Arad, Str. Gen. Coanda 55. (Praja). 4811

KÜLÖNFÉLÉK

Két elsőrendű férfi és egy új karzati női ülés kiadó. Str. Moise Nicoara 1 ház-mester. 4799

Tangóharmonikát, gyors és könnyű rendszerrel, zongorát zeneakadémiai módszerrel tanít. Akkordeon eladó vagy kölcsönbe kapható. Barliu 29. 4698

Társulánk kisebb vagy nagyobb ipari vagy kereskedelmi vállalatba. Ajánlatot a kiadóba „Rentabilis” jellegre. 4795

Elsőemeleti udvari, szép, világos irodahelyiség kiadó. Cim a kiadóban. 4627